

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO IR TURTO NAUDOJIMO AUDITO REZULTATŲ

2017 m. liepos 15 d. Nr. K14-10
Biržai

Auditas atliktas vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus pavedimus
2016 m. rugsėjo 21 d. Nr. K7-6 ir 2016 m. gruodžio 7 d. Nr. K7-7

Auditą atliko
Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė
Vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė
Auditas pradėtas 2016-09-21
Auditas baigtas 2017-07-15

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

TURINYS

IŽANGA.....	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI.....	4
Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys	4
Savivaldybės 2016 metų konsoliduotas finansinių ataskaitų rinkinys	4
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS.....	7
1. Dėl savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių rengimo.....	7
2. Pastebėjimai dėl Biržų rajono savivaldybės 2016 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.....	8
2.1 Biudžeto pajamų plano vykdymas	10
2.2. Neįvykdyti pajamų planai	122
2.3. Viršplaninės biudžeto pajamos	12
2.4. Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimas.....	12
2.5. Išlaidos	13
2.6. Savivaldybės mokėtinos ir gautinos sumos.....	16
2.7 Ilgalaikiai įsipareigojimai.....	16
3. Pastebėjimai dėl savivaldybės 2016 m. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų.....	17
3.1. Ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo vertinimas	17
3.2. Ataskaitų rinkinio duomenų vertinimas	18
3.3. Ataskaitų rinkinio duomenų korektiškumo vertinimas	21
4. Turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas.....	21
4.1. Dėl kelių apskaitos	21
4.2. Dėl nebaigtos statybos.....	23
4.3. Dėl biologinio turto	23
4.4. Dėl melioracijos įrenginių apskaitos.....	24
4.5. Dėl Savivaldybės darbuotojų skaičiaus ir darbo užmokesčio.....	25
4.6. Dėl Savivaldybės administracijos darbuotojų nepanaudotų atostoginių apskaitos.....	25
4.7. Dėl viešųjų pirkimų.....	26
4.8. Auditų metu nustatyti neatitikimai	28
4.8.1. Biržų rajono savivaldybės administracijoje dėl vietinių rinkliavų.....	28
4.8.2. Audito rezultatai savivaldybės biudžetinėse įstaigose.....	28
AUDITO METU ĮVYKĘ POKYČIAI.....	31
REKOMENDACIJOS.....	32
PRIEDAI.....	33

IŽANGA

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹ reikalavimą prižiūrėti, kaip valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas savivaldybės turtas, vykdomas Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, bei teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) atliko Biržų savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio² – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio, parengto kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinio ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuriame pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys – auditą.

Audito tikslas – įvertinti, Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audito subjektas – Biržų rajono savivaldybė.

Audituojamas laikotarpis – 2016 metai.

Auditą atliko Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos kontrolierė Žaneta Eriksonienė ir vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė³.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato, kad savivaldybės administracija, be kitų jai priskirtų funkcijų, įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą. Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį parengė Savivaldybės administracijos Biudžeto skyrius.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktorius – Rimantas Pauža, Biudžeto skyriaus vedėja – Dalia Šarkūnienė.

Audito metu audito procedūros buvo atliekamos Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, šių įstaigų vadovai atsakingi už biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių parengimą ir teisingą pateikimą, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

Audito ataskaita teikiama Savivaldybės tarybai, Savivaldybės merui ir Savivaldybės administracijos direktoriui.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais); 27 str. 1 d., 10 d.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais); 2 str. 17d.

³ Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. rugsėjo 21 d. pavedimas Nr. K7-6 ir 2016 m. gruodžio 7 d. pavedimas Nr. K7-7.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

Biržų rajono savivaldybės administracija parengė Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų (toliau – Biudžeto vykdymo ataskaitų) rinkinį.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudaro šios konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos⁴:

- Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1-sav.);

- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.);

- Biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas.

Savivaldybės skolos ataskaitos⁵:

- Skolinių įsipareigojimų 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav.);

- Pažyma dėl savivaldybės skolinių įsipareigojimų pagal kreditorius, valiutas, pradinę ir likutinę trukmę (forma Nr. 3-sav. P);

- Mokėtinų ir gautinų sumų 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4-sav.)

Savivaldybės 2016 metų konsoliduotas finansinių ataskaitų rinkinys

Biržų rajono savivaldybės Biudžeto skyrius 2017 m. birželio 8 d. raštu Nr. 4B-43 pateikė Savivaldybės 2016 metų konsoliduotą finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį) audito išvadai parengti.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro finansinės ataskaitos⁶:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Pinigų srautų ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Biudžeto vykdymo ir Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių duomenis vertinome atsižvelgdami į:

- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą⁷;

- Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą⁸;

- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą;

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą;

- Savivaldybių skolinimosi taisykles⁹;

- Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles¹⁰;

⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais) 29 str. 1d.

⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-11-11 įsakymo Nr. 1K-361 „Dėl savivaldybės biudžeto, biudžeto programų sąmatų vykdymo ir skolinių įsipareigojimų statistinių ataskaitų teikimo Finansų ministerijai taisyklių ir ataskaitų formų patvirtinimo“ (LR FM 2016-05-18 įsakymo Nr. 1K-185 redakcija).

⁶ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais) 27 str.

⁷ Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos 2016 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2015 m. gruodžio 10 d. Nr. XII-2161

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

- Biržų rajono savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos sudarymo ir vykdymo, asignavimų administravimo ir atskaitomybės tvarkos aprašą¹¹;

- LR Finansų ministro 2011-04-19 įsakymu Nr.1K-152 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio konsolidavimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintus: Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo tvarkos aprašą; Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodiką;

- Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus;

- Kitus biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą reglamentuojančius teisės aktus.

Vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹² reikalavimą teikti savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, atlikome:

- Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, įskaitant Savivaldybės skolos ataskaitas, auditą;

- Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą;

- Biržų turizmo informacijos centro, Biržų rajono Kirdonių universalaus daugiaviečio centro, Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centro, Biržų rajono Medeikių pagrindinės mokyklos finansinius (teisėtumo) auditus, Biržų rajono Legailių globos namų ribotos apimtys finansinio (teisėtumo) auditą. Atlikome pagrindines audito procedūras Savivaldybės administracijoje ir Biržų rajono savivaldybės išde.

- Biržų rajono savivaldybės privatizavimo fondo finansinių ataskaitų rinkinio patikrinimą, Biržų rajono savivaldybės vietinių rinkliavų valdymo patikrinimą, Biržų rajono savivaldybės administracijos skirtų lėšų VšĮ „Vaiko užuovėja“ panaudojimo patikrinimą.

Audito metu vertinome (audito apimtis):

- Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatus – Savivaldybės 2016 metų biudžeto pajamų patikslintas planas – 21475,1 tūkst. Eur, praėjusių metų nepanaudota pajamų dalis - 377,0 tūkst. Eur, faktiškai gauta pajamų 21947,9 tūkst. Eur, praėjusių metų nepanaudota pajamų dalis - 312,7 tūkst. Eur. Savivaldybės 2016 metų biudžeto išlaidos sudarė 21730,7 tūkst. Eur.

- Savivaldybės skolas ir skolinius įsipareigojimus 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 5415,8 tūkst. Eur., tame tarpe negrąžintų paskolų likutis – 4397,4 tūkst. Eur.

- Biudžeto vykdymo ir Savivaldybės skolos ataskaitų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir jų duomenis.

- Savivaldybės 2016 metų turtą – 73608,76 tūkst. Eur; įsipareigojimus 7135,64 tūkst. Eur; grynąjį turtą – 35097,23 tūkst. Eur.

- Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir jų duomenis.

- rezultatus finansinių (teisėtumo) auditų, kurių metu vertinome biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenis bei Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimas Nr. T-246 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 27 str. 9 d., 10 p.

Auditas atliktas pagal valstybinio audito reikalavimus¹³, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai parengti pagal teisės aktų reikalavimus, pateikti duomenys teisingai parodo grupės finansinius rezultatus, visais atžvilgiais išsamiai ir teisingai atspindi grupės turta, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turta, pinigų srautus ir nėra reikšmingų iškraipymų, o 2016 m. Savivaldybės biudžetas vykdytas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimą. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių, sudarytų sandorių, bei visų grupės subjektų finansinių ataskaitų duomenų.

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto vykdymo vertinimui taikėme kiekybinio reikšmingumo lygį – 1 proc. (217,3 tūkst. Eur) visų panaudotų savivaldybės biudžeto asignavimų, o Savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinio vertinimui – 1 proc. (736,09 tūkst. Eur) viso šiame rinkinyje nurodyto turto. Tai didžiausios priimtinos klaidų sumos, kurias naudojome vertindami ataskaitų teisingumą ir savivaldybės biudžeto vykdymo teisėtumą.

Vertinant kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumą buvo priimtas darbinis reikšmingumas 75 % reikšmingos sumos.

Siekdami įvertinti Savivaldybės konsoliduotąjį ataskaitų rinkinį, atlikome:

1) išsamią rizikos analizę (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu reikšmingiausiose apskaitos srityse;

2) tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūrą;

3) konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų tikrinimą, analizę ir vertinimą, vidutinės apimties ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamias ir pagrindines audito procedūras reikšmingiausiose srityse: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, ilgalaikio turto, išlaidų prekių ir paslaugų naudojimui;

4) konsolidavimo proceso organizavimo vertinimą, Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų tikrinimą, analizę ir vertinimą, bei buhalterinių sąskaitų likučių išsamias pagrindines audito procedūras reikšmingiausiose apskaitos srityse: turto, gautinų sumų, įsipareigojimų, pajamų, sąnaudų pagal segmentus.

Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas audito procedūras.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

Pagrindinės audito procedūros Savivaldybės biudžeto pajamų dalyje atliktos remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos ir biudžetinių įstaigų pateiktais mokesčių į savivaldybės biudžetą ataskaitų duomenimis (formos Nr. S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7) bei Savivaldybės išdo apskaitos registrų duomenimis. Buvo audituotos valstybinių ir vietinių rinkliavų biudžeto pajamos, Savivaldybės finansiniai įsipareigojimai.

Biudžeto asignavimų dalyje, pagal sudarytas audito programas, atliktos pagrindinės audito procedūros:

- darbo užmokesčio;
- turto srityje.

¹³ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinti „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

Atlikome konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio tarpusavio duomenų korektiškumo tikrinimą. Buvo atliktos analitinės audito procedūros finansinių ataskaitų finansinių rodiklių tarpusavio derinimo srityse.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių rengimo

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros, 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimus.

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimančią savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, rengia Savivaldybės administracijos Biudžeto skyrius (toliau - Biudžeto skyrius). Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁴ atsakingi viešojo sektoriaus subjektai šiuos rinkinius teikia savivaldybių kontrolieriams ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 31 dienos. Konsoliduotieji ataskaitų rinkiniai Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikti 2017 m. birželio 8 d.

Pažymėtina, kad savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo procesai yra skirtingi – skiriasi ne tik duomenų šaltiniai, kurių pagrindu rengiami minėti ataskaitų rinkiniai, bet ir rinkinių rengimo laikotarpis. Finansų ministerijai metinius ataskaitų rinkinius viešojo sektoriaus subjektai teikia pasibaigus finansiniams metams šiais terminais: 1) savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip iki kitų metų vasario 20 dienos; 2) savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 31 dienos¹⁵.

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo¹⁶ 35, 36 straipsniai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės¹⁷ bei Biržų rajono savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo nuostatos. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹⁸ patvirtintas viešojo sektoriaus subjektų sąrašas. Patvirtinti 37 viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos, iš jų 32 kontroliuojamos biudžetinės įstaigos, 2 administruojami išteklių fondai, 3 kontroliuojamos viešosios įstaigos, priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁹, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys – visos biudžeto pajamos ir išlaidos. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje duomenys pateikiami vadovaujantis pinigų principu, t.y. išlaidos pripažįstamos tada, kada išmokami pinigai, o pajamos pripažįstamos tada, kada gaunami pinigai²⁰. Biudžeto skyrius, rengdamas savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų jai pateiktų žemesniojo lygio biudžeto

¹⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo (2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 su vėlesniais pakeitimais) 32 str. 3 d.

¹⁵ Ten pat, 32 str. 4 d.

¹⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr.543 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 17 d. įsakymas Nr. A-931 „Dėl Biržų rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sąrašo“ (pakeitimas 2016 m. rugsėjo 9 d. Nr. A-795).

¹⁹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 7 d.

²⁰ LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės 2007-06-26 įstatymas Nr.X-1212 14 straipsnis.

vykdymo ataskaitų rinkinių duomenimis ir į savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis.

Biržų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas 2016 metų konsolidavimo kalendoriuje²¹ numatytais terminais. Pagal nustatytą viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėtį²² ir konsolidavimo schemą²³. Savivaldybės konsoliduotasis finansinių ataskaitų rinkinys priskiriamas II konsolidavimo lygiui, vadovaujantis 2016 m. konsolidavimo schema²⁴.

2. Pastebėjimai dėl Biržų rajono savivaldybės 2016 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 5 punktu, savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja savivaldybės turtą.

Savivaldybės taryba 2016 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T-26 patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2016-2018 metų strateginį veiklos planą, kuriame numatytos šešios programos. Strateginis veiklos planas 2016 metais buvo tikslinamas²⁵, pagrindiniai tikslinimai:

- įsteigus naujas Savivaldybės biudžetines įstaigas, į Strateginio veiklos plano programų vykdytojus ir asignavimų valdytojų sąrašą įtraukti Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras ir Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras;
- įtrauktos (arba patikslintos) 2016 m. Savivaldybei skirtos valstybės investicijų programos lėšos: Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos modernizavimo projektui, Biržų „Atžalyno“ ir Biržų rajono Pabiržės pagrindinių mokyklų sporto aikštelių įrengimo projektams, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos sporto aikštyno atnaujinimo projektui, padidintos lėšos Ligoninės modernizavimo projektui, išbrauktos lėšos Poliklinikos modernizavimo projektui;
- vadovaujantis naujais teisės aktais, reglamentuojančiais konkrečių priemonių (programų) finansavimą ES struktūrinių fondų ir kitos tarptautinės paramos lėšomis, patikslinti pagal tokias priemones (programas) teikiamų projektų pavadinimai, sumos, vertinimo kriterijai, įtraukti nauji projektai, kuriems yra pritarusi Savivaldybės taryba atskirais sprendimais;
- patikslinti kai kurių programų priemonių vykdytojai;
- patikslintos finansavimo šaltinių sumos, kai kurie finansavimo šaltiniai pagal atskirais Savivaldybės tarybos sprendimais 2016 m. patikslintą Savivaldybės biudžetą.

²¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016-12-19 įsakymas Nr. 1K-456 „Dėl 2016 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

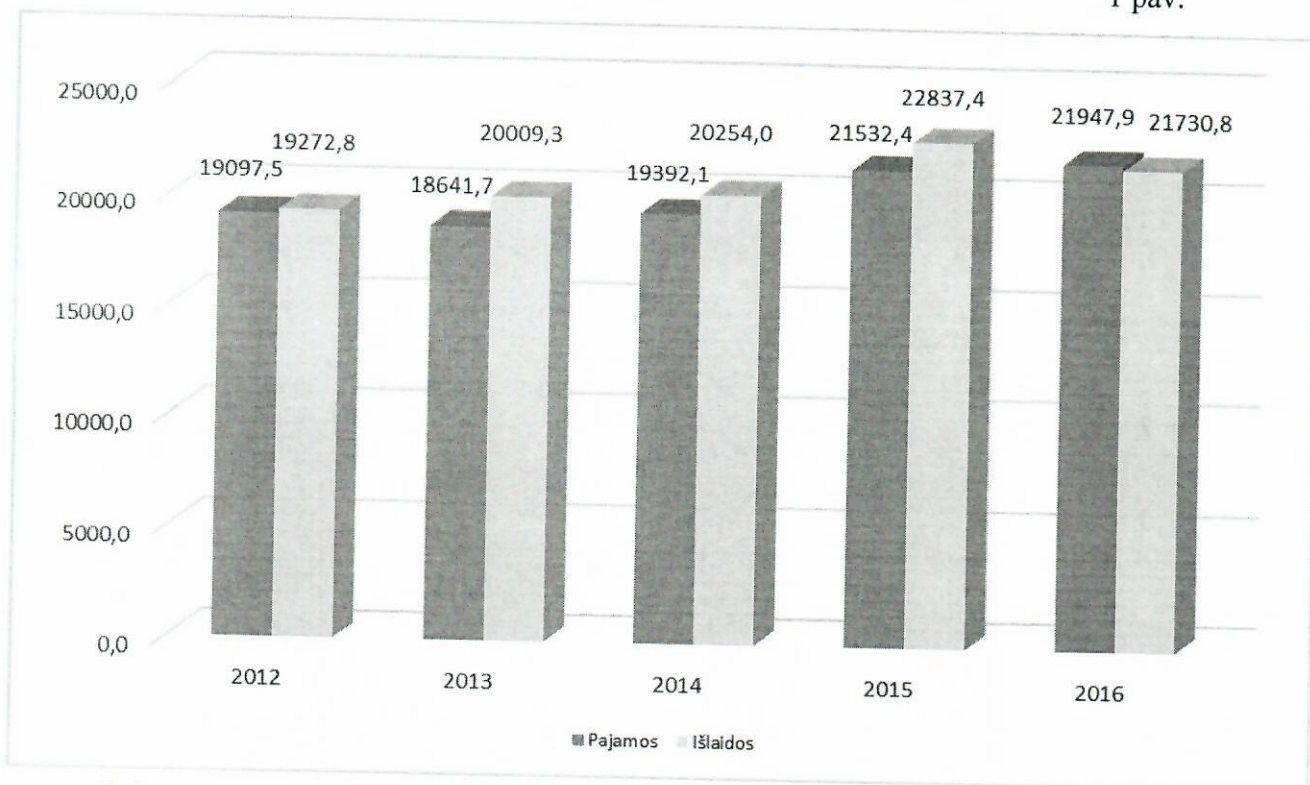
²² Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimu Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties, lygių, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimo tvarkos ir už jų parengimą atsakingų viešojo sektoriaus subjektų nustatymo“ (2011-02-06 nutarimo Nr. 118 redakcija su pakeitimais ir papildymais).

²³ Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1K-36 „Dėl 2016 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo“.

²⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017-01-25 įsakymas Nr. 1K-36.

²⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 28 d. sprendimas Nr. T-246 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. T-26 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo dinamika, tūkst. Eur.
1 pav.

Pajamų audito apimties apribojimai, nustatyti teisės aktų: dauguma patvirtintų Savivaldybės biudžeto pajamų surenkama per Valstybinę mokesčių inspekciją, kuri nepriklauso Savivaldybės kontroliuojamiems subjektams, todėl vadovavomės tik suvestiniais duomenimis.

Lyginant 2015-2016 metus, surenkamos savivaldybės biudžeto pajamos padidėjo ir 2016 m. į biudžetą gauta 415,5 tūkst. Eur daugiau nei 2015 m.

Savivaldybės biudžeto lėšų 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitos 1-sav. duomenimis likutis sudarė 921,0 tūkst. Eur (pagrindinės biudžeto sąskaitos likutis – 904,1 tūkst. Eur, Aplinkos apsaugos programos sąskaitoje lėšų likutis – 15,6 tūkst. Eur, Privatizavimo fondo sąskaitos likutį sudarė 0,6 tūkst. Eur, Sąskaitoje už parduotą žemę – 0,7 tūkst. Eur. Iš jų apyvartinių lėšų likutis – 827,6 tūkst. Eur ir 93,4 tūkst. Eur skolintų lėšų.

Pagal Biržų rajono savivaldybės administracijos ir AB Šiaulių bankas kredito sutartį Nr. KS-2015-101781-25/SRV-246 investicinių projektų, bendrai finansuojamų iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos, finansavimui, 2016 m. sausio 1 d. liko išimtas ir nepanaudotas paskolos likutis 148058,87 Eur. Iš šio likučio per 2016 m. Tarybos sprendimais projektams skirta 74465,00 Eur, panaudota - 54622,27 Eur.

Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybė už išimtą paskolą, kuri yra nenaudojama, o pinigai laikomi Iždo banko sąskaitoje, vien tik nuo nenaudojamo paskolos likučio, kuris metų pabaigoje sudarė 93436,60 Eur, sumokėjo ir patyrė apie 1340,0 Eur išlaidų (93436,0 Eur x 1,43 proc. metinių palūkanų). Sutartyje su banku nėra numatytų sąlygų apie nenaudojamos paskolos grąžinimą.

Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros ir 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais, 2016 m. vasario 27 d. patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2016 metų biudžetą – 20092,754 tūkst. Eur pajamų, tūkst. Eur bei paskirstė 533,939 tūkst. Eur metu pradžios apyvartinių lėšų likučius. Biržų rajono savivaldybės biudžetas patvirtintas laiku, kaip numatyta Biudžeto sandaros įstatymo 26 str.

5 dalyje, tai yra per 2 mėnesius nuo 2016 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo.

Savivaldybės tarybos sprendimais 2016 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas tikslintas devyniuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, padidintas 1382,5 tūkst. Eur ir sudarė 21475,1 tūkst. Eur bei paskirstė 377,0 tūkst. Eur metų pradžios apyvartinių lėšų likučius. Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (Forma Nr. 1-sav.) patikslintas biudžeto pajamų planas sudarė 21475,1 tūkst. Eur, praėjusių metų lėšų likutis - 703,9 tūkst. Eur (iš jo praėjusių metų nepanaudotų pajamų dalis, kuri viršija praėjusių metų panaudotus asignavimus – 377,0 tūkst. Eur); asignavimų planas – 22082,3 tūkst. Eur (iš jų 377,0 tūkst. Eur likutis iš praėjusiais metais nepanaudotos pajamų dalies) ir paskirstyti: išlaidoms 19437,5 tūkst. Eur (iš jų: darbo užmokesčiui 9374,30 tūkst. Eur), turtui įsigyti - 2644,8 tūkst. Eur. ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti 230,2 tūkst. Eur (paskoloms grąžinti).

2.1 Biudžeto pajamų plano vykdymas

Savivaldybės biudžeto pajamų duomenys tinkamai priskirti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ekonominei klasifikacijai ir teisingomis sumomis įtraukti į Savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus parengtą Savivaldybės biudžeto pajamų plano įvykdymo 2016-12-31 ataskaitą (forma Nr. 1-sav. metinė).

2016 metų biudžeto pajamų plano įvykdymas

1 lentelė

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Patikslintas 2016 metų planas	Įvykdyta 2016 metais	Plano įvykdymas	
				suma (4-3)	proc.
1	2	3	4	5	6
1.	Mokesčiai	10 566,80	10 972,90	406,1	103,8
1.1.	Pajamų mokestis	9 687,00	9 941,20	254,2	102,6
	gyventojų pajamų mokestis (gautas iš VMI)	4 799,00	5 105,60	306,6	106,4
	gyventojų pajamų mokestis savivaldybių išlaidų struktūroms išlyginti	2 110,00	2 248,70	138,7	106,6
	gyventojų pajamų mokestis savivaldybių pajamoms iš GPM išlyginti	2 778,00	2 586,90	-191,1	93,1
1.2	Turto mokestis:	804,8	946,4	141,6	117,6
	<i>žemės mokestis</i>	500	608,5	108,5	121,7
	<i>paveldimo turto mokestis</i>	4,8	6,3	1,5	131,3
	<i>nekilnojamojo turto mokestis</i>	300	331,6	31,6	110,5
1.3	Prekių ir paslaugų:	75	85,3	10,3	113,7
	mokestis už aplinkos teršimą	30	27,8	-2,2	92,7
	valstybės rinkliavos	30	46,5	16,5	155
	vietinės rinkliavos	15	11	-4	73,3
2.	Dotacijos	10 060,00	10 008,30	-51,7	99,5
2.1	Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	123,8	109	-14,8	88
2.2	Speciali tikslinė dotacija:	7 482,20	7 445,70	-36,5	99,5
	valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti	2 184,00	2 150,30	-33,7	98,5
	mokinio krepšeliui finansuoti	4 726,00	4 724,00	-2	100
	kita tikslinė dotacija	572,2	571,4	-0,8	99,9

2.3	Bendrosios dotacijos kompensacija	815	815	0	100
2.4	Kitos dotacijos ir lėšos	57,9	57,9	0	100
2.5	Speciali tikslinė dotacija (kapitalui formuoti)	1 581,10	1 580,70	-0,4	100
3.	Kitos pajamos	816,1	924,2	108,1	113,2
3.1	Turto pajamos	227,4	334,6	107,2	147,1
	palūkanos už paskolas	0,2	0,6	0,4	300
	dividendai	1,7	1,7	0	100
	nuomos mokestis už valstybinę žemę	181,5	276,3	94,8	152,2
	mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	44	56	12	127,3
3.2	Pajamos už prekes ir paslaugas	569,5	564,4	-5,1	99,1
	pajamos už patalpų nuomą	59,9	57,1	-2,8	95,3
	pajamos už atsiktines paslaugas	201,3	203,9	2,6	101,3
	įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	308,3	303,4	-4,9	98,4
	kitos pajamos				
3.3	Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	8,7	14,3	5,6	164,4
3.4	Kitos neišvardytos pajamos	10,5	10,9	0,4	103,8
4.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	32,2	42,5	10,3	132
	žemė	14,2	14,2	0	100
	kitas ilgalaikis materialusis turtas	18	19,7	1,7	109,4
	mašinų ir įrenginių	0	1,1	1,1	-
	Atsargų realizavimo pajamos	0	0,5	0,5	-
	Pastatų ir statinių realizavimo pajamos	0	7	7	-
5.	Iš viso pajamų	21 475,10	21 947,90	472,8	102,2

Didžiausią dalį Savivaldybės 2016 m. gautų biudžeto pajamų sudarė mokesčiai 10972,9 tūkst. Eur arba 50,0 proc. visų biudžeto pajamų, iš kurių gyventojų pajamų mokestis – 9687,0 tūkst. Eur arba 90,6 proc. mokesčių pajamų. Dotacijų per 2016 m. gauta 10008,3 tūkst. Eur arba 45,6 proc. visų pajamų. Iš jų didžiausią dalį sudaro mokinio krepšelio lėšos 4724,0 tūkst. Eur 47,2 proc. visų dotacijos pajamų, dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti 2150,3 tūkst. Eur arba 21,5 proc. visų dotacijos pajamų, dotacija valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti – 1578,3 tūkst. Eur arba 15,8 proc. visų dotacijos pajamų, bendrosios dotacijos kompensacija – 815,0 tūkst. Eur arba 8,1 proc. visų dotacijos pajamų.

Savivaldybės biudžeto pajamų iš mokesčių bendras planas įvykdytas 102,2 proc. t. y. gauta 472,8 tūkst. Eur daugiau negu buvo planuota, tačiau atskirų mokesčių pajamų surinkimo planai neįvykdyti.

Kitų pajamų surinkta į biudžetą 924,2 tūkst. Eur, tai sudaro 3,6 proc. visų biudžeto pajamų. Savivaldybės biudžeto kitų pajamų bendras planas įvykdytas 113,2 proc., t.y. gauta į biudžetą kitų pajamų 108,1 tūkst. Eur daugiau negu planuota.

Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų gauta 42,5, tai sudaro 0,2 proc. visų pajamų. Planas viršytas 10,3 tūkst. Eur.

2.2. Neįvykdyti pajamų planai

Šių mokesčių pajamų surinkimo planas neįvykdytas:

- gyventojų pajamų mokesčio (GPM) savivaldybių pajamoms iš GPM išlyginti gauta 191,1 tūkst. Eur (6,9 proc.) mažiau nei planuota;
- vietinių rinkliavų gauta 4,0 tūkst. Eur (26,7 proc.) mažiau nei planuota;
- mokesčių už aplinkos teršimą gauta 2,2 tūkst. Eur (7,3 proc.) mažiau nei planuota;
- bendras pajamų planas už prekes ir paslaugas neįvykdytas, gauta 5,1 tūkst. Eur (0,9 proc.) mažiau nei planuota.

2016 metais Savivaldybės biudžete (su patikslinimais) patvirtinta 569,5 tūkst. eurų teikiamų paslaugų pajamų, o gauta 564,4 tūkst. Eur. Teikiamų paslaugų pajamų planas 2016 metais buvo tikslintas septynis kartus.

Savivaldybės biudžetinės įstaigos teikiamų paslaugų pajamų planą taip pat tikslino po kelis kartus. Savivaldybės administracija teikiamų paslaugų pajamų planą tikslino 2016 m. gruodžio 28 d. Tarybos sprendimu Nr. T-242, tačiau pajamų nesurinko:

Savivaldybės administracija - 21,3 proc. arba 4,25 tūkst. Eur.

Dotacijos:

- Valstybės biudžeto speciali tikslinė dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti 2184,0 tūkst. Eur (įvykdyta 98,5 proc.). 2016 m. nepanaudota ir grąžinta į valstybės biudžetą 33,8 tūkst. Eur specialiųjų tikslinių dotacijų (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, iš jų:

Socialinių paslaugų departamentui – 31,8 tūkst. Eur

Žemės ūkio ministerijai – 2,0 tūkst. Eur.

2.3. Viršplaninės biudžeto pajamos

Daugiausia virš plano į savivaldybės biudžetą pervesta:

Mokesčių

- gyventojų pajamų mokesčio (iš VMI) gauta 306,6 tūkst. Eur (6,4 proc.) daugiau negu planuota;
- gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti gauta 138,7 tūkst. Eur (6,6 proc.) daugiau negu planuota;
- žemės mokesčio surinkta 108,5 tūkst. Eur (21,7 proc.) daugiau negu planuota;
- paveldimo turto mokestis – 1,5 tūkst. Eur (31,3 proc.) daugiau nei planuota;
- nekilnojamojo turto mokesčio – 31,6 tūkst. Eur (10,5 proc.) daugiau negu planuota;
- valstybės rinkliavos pajamų gauta 16,5 tūkst. Eur (55,0 proc.) daugiau negu planuota.

Kitų pajamų planas įvykdytas 113,2 proc. arba gauta pajamų 108,1 tūkst. Eur daugiau negu planuota, iš jų:

- nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinius vidaus vandens fondo vandens telkinius pajamų gauta 94,8 tūkst. Eur (52,2 proc.) daugiau negu planuota;
- mokesčių už valstybinius gamtos išteklius surinkta 12 tūkst. Eur (27,3 proc.) daugiau negu planuota.

Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamų gauta 10,3 tūkst. Eur (32 proc.) daugiau negu planuota.

2.4. Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimas

Nuomos mokestį už valstybinę žemę administruoja Savivaldybės administracija. Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo taisyklės patvirtintos 2016 m. lapkričio 24 d. tarybos sprendimu Nr. T-232 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę nustatymo ir mokėjimo tvarkos“. Biržų rajono savivaldybės taryba savo sprendimu turi teisę mažinti nuomos mokestį už valstybinę žemę arba visai nuo jo atleisti Savivaldybės biudžeto sąskaita. Per 2016 metus ši lengvata pritaikyta 117 naudotojui už 138,54 Eur. 2016 metais Savivaldybė pateikė 2886 nuomos mokesčio už valstybinę žemę pirminių deklaracijų. Bendroji nepriemoka 2017 m. sausio 1 d. sudarė 189,1 tūkst. Eur.

Per 2016 m. Savivaldybė surinko 276,3 tūkst. Eur nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius. 1-sav. ataskaitoje šio mokesčio įvykdymas viršytas 94,8 tūkst. Eur patikslinto plano.

Pastebėjimas. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. A-1143 (pakeitimas 2016 m. gruodžio 19 d. Nr. A-1157) parengtas nuomos mokesčio už valstybinę žemę skolos dėl nurašymo į beviltiškas skolas dėl 167 asmenų už 5027,37 Eur sąrašas, kuris patvirtintas Savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 28 d. tarybos sprendimu Nr. T-251 „Dėl beviltiškų skolų nurašymo“. Šiai sumai, buhalteriniai įrašai neatlikti pagal VSAFAS reikalavimus²⁶. Apskaitoje neregistruojamas nuomos mokesčio už valstybinę žemę nuvertėjimas.

2.5. Išlaidos

Savivaldybės 2016 metų pradžioje biudžete buvo patvirtinta 20092,754 tūkst. Eur asignavimų bei paskirstyta savivaldybės biudžeto metų pradžios lėšų likučiai 533,939 tūkst. Eur. Po patikslinimų Savivaldybės biudžeto išlaidų planas sudarė 22082,3 tūkst. Eur, iš jų paskirstyta 377,0 tūkst. Eur metų pradžios likučiai (nepanaudota pajamų dalis, kuri viršija praėjusių metų panaudotus asignavimus. Biudžeto asignavimai skirti 6 programų vykdymui. Didžiausia Savivaldybės biudžeto asignavimų dalis – 44,5 proc., skirta Savivaldybės Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programos vykdymui.

2016 m. Savivaldybės biudžeto patikslinti asignavimai pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją patvirtinti 19437,5 tūkst. Eur išlaidoms apmokėti (88,0 proc. visų asignavimų), iš jų biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui – 9374,3 tūkst. Eur (42,5 proc. visų asignavimų) ir turtui įsigyti – 2644,8 tūkst. Eur (12,0 proc. visų asignavimų).

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, tūkst. Eur

2 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta 2016 m.	Įvykdyta 2016 m.	Įvykdymo struktūra procentais
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	12238,9	12195,2	56,1
2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	4311,3	4151,6	19,1
3.	Turto išlaidos	88,1	87	0,4
4.	Subsidijos	99	99	0,5
5.	Socialinės išmokos	2225,5	2201,6	10,1
6.	Kitos išlaidos	474,6	454,3	2,1
7.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	2414,7	2311,8	10,6
8.	Finansinio turto įsigijimo išlaidos	0	0	0,0
9.	Išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimas)	230,2	230,2	1,1
	Iš viso išlaidų	22082,3	21730,7	100

²⁶ Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. Birželio 27 d. įsakymo Nr. 1K-223 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, 65 punktas.

Biržų rajono Medeikių pagrindinėje mokykloje pagal 2016 m. spalio 31 d. Atliktų darbų aktą Nr. A16-095 atlikti remonto darbai už 2892,71 Eur, tačiau Biudžeto išlaidų sąmatos ataskaitoje išlaidų straipsnyje „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“ tokios išlaidos nenumatytos, o šios išlaidos neteisingai parodytos prie „Kitų paslaugų“. Mokykla 2016 m. rugpjūčio 31 d. pasirašė sutartį Nr. 1080 su UAB „Kagris“ dėl skalbimo ir lyginimo paslaugų. Pagal LR Valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikatorių²⁷ straipsnyje 2.2.1.1.1.07. „Apranga ir patalynė“ registruojamos patalynės, specialių drabužių, uniformų ir kitos aprangos bei avalynės įsigijimo, skalbimo ir jos remonto išlaidos. Įstaigoje šias išlaidas registravo „Kitų paslaugų“ išlaidų straipsnyje.

2016 metais biudžeto išlaidos lyginant su 2015 metais sumažėjo 1333,8 tūkst. Eur, iš jų: bendrosios valstybinės paslaugos – 1398,3 tūkst. Eur; poilsio kultūros ir religijos – 121,0 tūkst. Eur; švietimui – 3,3 tūkst. Eur; socialinei apsaugai – 115,1 tūkst. Eur. Padidėjo išlaidos: gynybos – 2,1 tūkst. Eur; viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos – 66,9 tūkst. Eur; ekonomikos – 122,6 tūkst. Eur; aplinkos apsaugos – 12,1 tūkst. Eur, būsto ir komunalinio ūkio – 97,1 tūkst. Eur; sveikatos apsaugai – 3,1 tūkst. Eur. Duomenys apie tai pateikti 3 lentelėje.

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikaciją (tūkst. Eur)

3 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Įvykdyta per 2014 m.	Įvykdyta per 2015 m.	Patikslintas 2016 m. planas	Įvykdyta per 2016 m.	Plano įvykdymas		Skirtumas, lyginant su 2015 m.	
						Suma	Proc.	Suma	Proc.
1	Bendros valstybės paslaugos	2069,6	3 149,10	1783,80	1750,80	-33,00	98,15	-1 398,30	55,60
2.	Gynyba	14,6	16,00	18,10	18,10	0,00	100,00	2,10	113,13
3.	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	500,2	532,50	599,50	599,40	-0,10	99,98	66,90	112,56
4.	Ekonomika	870,6	2 330,90	2465,50	2453,50	-12,00	99,51	122,60	105,26
5.	Aplinkos apsauga	235,6	75,40	100,40	87,50	-12,90	87,15	12,10	116,05
6.	Būstas ir komunalinis ūkis	1009,9	1 237,50	1461,00	1334,60	-126,40	91,35	97,10	107,85
7.	Sveikatos apsauga	192,9	281,60	284,20	281,70	-2,50	99,12	0,10	100,04
8.	Poilsis, kultūra ir religija	2161,9	1 934,90	1887,80	1813,90	-73,90	96,09	-121,00	93,75
9.	Švietimas	9486,4	9 901,10	9941,70	9897,80	-43,90	99,56	-3,30	99,97
10.	Socialinė apsauga	3712,4	3 378,40	3310,10	3263,30	-46,80	98,59	-115,10	96,59
	IŠ VISO IŠLAIDŲ	20254,1	22 837,40	21 852,10	21 500,60	-351,50	X	-1 336,80	94,15

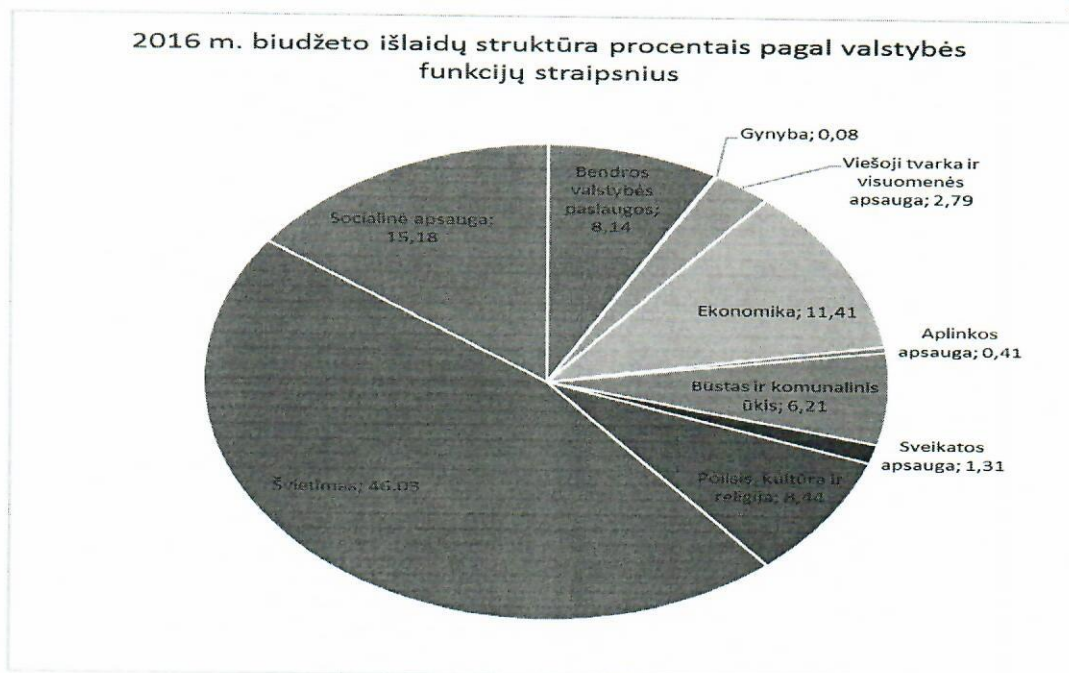
2016 m. biudžeto išlaidų struktūra procentais pagal valstybės funkcijų straipsnius (pateikti 2 pav.):

1. Bendros valstybės paslaugos – 8,14 proc. nuo viso biudžeto;
2. Gynyba – 0,08 proc. nuo viso biudžeto;

²⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“

3. Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga – 2,79 proc. nuo viso biudžeto;
4. Ekonomika – 11,41 proc. nuo viso biudžeto;
5. Aplinkos apsauga – 0,41 proc. nuo viso biudžeto;
6. Būstas ir komunalinis ūkis – 6,21 proc. nuo viso biudžeto;
7. Sveikatos apsauga – 1,31 proc. nuo viso biudžeto;
8. Poilsis, kultūra ir religija – 8,44 proc. nuo viso biudžeto;
9. Švietimas – 46,03 proc. nuo viso biudžeto;
10. Socialinė apsauga – 15,18 proc. nuo viso biudžeto.

2 pav.

2016 metų Savivaldybės biudžeto asignavimai skirti 6-ioms programoms, numatytoms Tarybos patvirtintame Savivaldybės 2016-2018 metų strateginiame veiklos plane, vykdyti.

Informaciją apie patikslinto asignavimų plano vykdymą pagal programas.

4 lentelė

Programos Nr.	Programos pavadinimas	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Patikslintas planas proc.	Vykdymas, tūkst. Eur	Vykdymas, proc.	Nukrypimas nuo plano tūkst. Eur
1	Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programa	9 830,00	44,52	9 788,60	45,05	41,40
2	Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programa	3 399,70	15,40	3 363,80	15,48	35,90
3	Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa	1 771,00	8,01	1 727,10	7,95	43,90
4	Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programa	3 397,60	15,39	3 340,90	15,37	56,70
5	Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtros programa	502,20	2,27	481,20	2,21	21,00
6	Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros programa	3 181,80	14,41	3 029,10	13,94	152,70
Iš viso asignavimų:		22 082,30	100,00	21 730,70	100,00	351,60

2.6. Savivaldybės mokėtinės ir gautinos sumos

2016 m. gruodžio 31 d. Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitos duomenimis, Savivaldybės mokėtinės sumos iš viso sumažėjo 176,4 tūkst. Eur. Ši sumažėjimą lėmė išlaidų dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimo), nes per 2016 m. paimta paskolų nebuvo, o grąžinta 230,2 tūkst. Eur. pagal paskolų grąžinimo grafiką. Tačiau kreditorinis įsiskolinimas atėmus išlaidas dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimas) 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 1018,4 tūkst. Eur ir lyginant su 2016 m. sausio 1 d. duomenimis, padidėjo 53,8 tūkst. Eur.

Pastebėjimas. Savivaldybė neįgyvendino Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatų, kuriomis savivaldybės įpareigotos sumažinti 2017 m. sausio 1 d. esantį įsiskolinimą (mokėtinės sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti), kuris turi būti ne didesnis už 2016 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinės sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).

2016 m. gruodžio 31 d. Mokėtinų ir gautinų sumų pokytis tūkst. Eur

5 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų grupės pavadinimas	Likutis 2016-01-01	Likutis 2016-12-31	Pokytis (-/+)
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	631,7	377,6	-254,1
2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	135,2	170,0	+34,8
3.	Subsidijos	5,0	11,6	+6,6
4.	Socialinės išmokos (pašalpos)	140,6	141,5	+0,9
5.	Kitos išlaidos	1,4	10,7	+9,3
6.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	50,7	307,0	+256,3
	Iš viso	964,6	1018,4	+53,8

Pagal pateiktus duomenis, įsiskolinimas sumažėjo tik darbo užmokesčiui. Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų padidėjimą lėmė kreditinis įsiskolinimas AB „Panevėžio keliai“ 289,3 tūkst. Eur.

2.7 Ilgalaikiai įsipareigojimai

Biržų rajono savivaldybė, 2016 m. vykdydama skolinius įsipareigojimus ir grąžindama ilgalaikes skolas, neviršijo 2016 metų Rodiklių įstatymo nustatytų skolinimosi, paskolų grąžinimo ir skolinių įsipareigojimų likučių metų pabaigoje. Savivaldybės skolos ataskaitų duomenys apie Savivaldybės skolinių įsipareigojimų, garantijų bei paskolų dydį yra teisingi.

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje Savivaldybės finansiniai įsipareigojimai bankams už suteiktas paskolas sudarė 4627,6 tūkst. Eur. 2016 m. Savivaldybė neėmė ilgalaikių paskolų investiciniams projektams finansuoti, tačiau panaudojo 54,6 tūkst. Eur 2015 m. paimtos paskolos. Ilgalaikių paskolų per 2016 metus grąžinta 230,2 tūkst. Eur ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje negrąžintų paskolų liko 4397,4 tūkst. Eur.

Išvada. Savivaldybės kreditinės skolos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo 2016 m. pabaigai sumažėjo 230,2 tūkst. Eur, nes per 2016 m. Savivaldybės paskolų neėmė.

Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo²⁸ (toliau - Rodiklių patvirtinimo įstatymas) 11 str. 1 d. 1 p. numatyta, kad „savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant, bet

²⁸ Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2015 m. gruodžio 10 d. Nr. XII-2161

neapsiribojant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis) negali viršyti 70 procentų (Vilniaus miesto savivaldybės – 135 procentų) šio įstatymo 7 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir šio įstatymo 6 priede nurodytų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos. 2016 m. Savivaldybės biudžeto prognozuojamos pajamos 10387,0 tūkst. Eur ir valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacija savivaldybės biudžetui suma 815,0 tūkst. Eur; iš viso buvo 11202,0 tūkst. Eur. **Savivaldybės negrąžintų paskolų likutis** metų pabaigoje – 4397,4 tūkst. Eur, **sudarė 39,3 proc.** nuo planuotų biudžeto pajamų.

Įvertinus 2016 metų pateiktus duomenis apie Savivaldybės biudžeto pajamas, išlaidas, mokėtinas ir gautinas sumas, savivaldybės skolas ir kitus skolinius įsipareigojimus, be aukščiau paminėtų pastebėjimų, reikšmingų klaidų, turinčių įtakos Savivaldybės konsoliduoto 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenims, nenustatyta. Biudžeto vykdymo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka Savivaldybės išdo ir asignavimo valdytojų duomenis.

3. PASTEBĖJIMAI DĖL SAVIVALDYBĖS 2016 M. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ

3.1. Ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo vertinimas

Savivaldybės Ataskaitų rinkinys – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų²⁹ ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą³⁰ Savivaldybėje sudaromi II ir III konsolidavimo lygio Ataskaitų rinkiniai. Už II konsolidavimo lygio Ataskaitų rinkinio sudarymą atsakinga Savivaldybės administracija, už III konsolidavimo lygio – viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigos. Savivaldybės administracija atsakinga už patvirtinto Savivaldybės išteklių fondų ir Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės sąrašo pateikimą LR finansų ministerijai Vyriausybės nutarimu nustatyta tvarka. Visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema³¹ VSAKIS.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³² patvirtintas Savivaldybės išteklių fondų ir Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės 2016 m. sąrašas ir paskirti atsakingi asmenys³³ už Ataskaitų rinkinio rengimo procesą VSAKIS bei už konsolidavimo proceso

²⁹ Savivaldybės išteklių fondai – Savivaldybės išdas, Privatizavimo fondas.

³⁰ LRV 2011-02-02 nutarimas Nr. 118 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimo Nr. 73 „Dėl LR viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotoms ataskaitoms rengti sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo.

³¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p. (su vėlesniais pakeitimais).

³² Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 17 d. įsakymas Nr. A-931 „Dėl Biržų rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sąrašo“ (pakeitimas 2016 m. rugsėjo 9 d. Nr. A-795).

³³ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. gruodžio 8 d. įsakymas Nr. A-1036 „Dėl asmenų, atsakingų už finansinių ataskaitų rinkinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių tvirtinimą ir pildymą, skyrimo Biržų rajono savivaldybės administracijoje“ (pakeitimas 2017 m. gegužės 4 d. Nr. A-411).

stebėseną³⁴. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka Sąrašas buvo pateiktas LR finansų ministerijai.

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupę sudaro 37 subjektai:

- 32 biudžetinės įstaigos;
- 3 viešosios įstaigos;
- Savivaldybės išdas;
- Privatizavimo fondas.

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. T-15 nuo 2016 m. balandžio 1 d. įsteigtas Biržų rajono Kirdonių daugiafunkcis centras. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-91 nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. reorganizuota biudžetinė įstaiga Biržų rajono sporto mokykla prijungiant prie Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centro.

Viešojo sektoriaus subjektai (toliau – VSS), vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis³⁵, buhalterinę apskaitą tvarko ir finansines ataskaitas sudaro pagal apskaitos standartus (toliau – VSAFAS).

Savivaldybėje kiekvienas viešojo sektoriaus subjektas pasirenka ir taiko apskaitos politiką vadovaudamasis nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“³⁶. Teisės aktai numato, kad ūkio subjekto vadovas turi parinkti apskaitos politiką ir ją įgyvendinti, atsižvelgdamas į konkrečias sąlygas, veiklos pobūdį ir vadovaudamasis arba verslo apskaitos standartais, arba tarptautiniais apskaitos standartais, arba viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, arba kitais teisės aktais, reglamentuojančiais apskaitą ir finansinę atskaitomybę³⁷.

Pastebėjimas. Kadangi Savivaldybėje nėra nustatytos bendros apskaitos politikos, pagal Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisykles, subjektų grupės (III konsolidavimo lygio ir žemesnio pagal konsolidavimo schemą) apskaitos politika turi būti suderinta su kontroliuojančiuoju subjektu ir turi sutapti tiek, kad tų pačių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių registravimas duotų tą patį rezultatą. Subjektų grupės sąskaitų planas taip pat turi būti suderintas su kontroliuojančiuoju subjektu. Savivaldybėje ūkio subjektų apskaitos politikos ir sąskaitų planai nėra derinami su kontroliuojančiuoju subjektu³⁸.

Finansų ministro įsakymu³⁹ patvirtintas 2016 metų konsolidavimo kalendorius, kuriuo remiantis buvo nustatyti Ataskaitų rinkinio sudarymo etapai ir tvirtinimo terminas – 2017 m. gegužės 29 d. Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės Ataskaitų rinkinio parengimas ir 2017 m. gegužės 31 d. tvirtinimas buvo vykdomas pagal finansų ministro patvirtintą grafiką.

3.2. Ataskaitų rinkinio duomenų vertinimas

³⁴ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. A-135 „Dėl asmens, atsakingo už konsolidavimo proceso stebėseną VSAKIS, paskyrimo“.

³⁵ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 19 straipsnio 2 dalis.

³⁶ 7-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-058 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 7-ojo standarto patvirtinimo“, 6 punktas.

³⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 9 straipsnio 1 dalis.

³⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. 1K-170 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ 11 p.

³⁹ LR Finansų ministro 2016 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-456 „Dėl 2016 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuriais naudojasi vartotojai, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas. Finansinės būklės ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną⁴⁰, o Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per šioje ataskaitoje nurodytą ataskaitinį laikotarpį⁴¹.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų tikrumo, teisingumo vertinimą atlikome remdamiesi Biržų rajono privatizavimo fondo, Biržų turizmo informacijos centro, Biržų rajono Kirdonių universalaus daugiafunkcio centro, Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centro, Biržų rajono Medeikių pagrindinės mokyklos finansiniais (teisėtumo) auditais, Biržų rajono Legailių globos namų ribotos apimties finansiniu (teisėtumo) auditu, atliktomis pagrindinėmis audito procedūromis Savivaldybės administracijoje, Biržų rajono savivaldybės išde ir kt. biudžetinėse įstaigose.

Pastaba. Savivaldybės veiklos finansiniai rodikliai nagrinėjami pagal Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenis.

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės viso turto vertė per 2016 m. padidėjo 574,4 tūkst. Eur. Informacija apie Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus ir grynąjį turtą pateikta 6 lentelėje (tūkst. Eur).

6 lentelė

Eil. Nr.	Finansinės būklės ataskaitos straipsniai	2016-12-31	2015-12-31	Per metus padidėjo/sumažėjo
A	Ilgalaikis turtas	68 736,04	68 602,06	+133,98
B	Biologinis turtas	116,4	116,4	0
C	Trumpalaikis turtas	4 756,32	4 315,89	+440,43
D	Finansavimo sumos	31 375,89	30 755,92	+619,97
E	Įsipareigojimai	7 135,64	7 310,11	-174,47
F	Grynasis turtas	35 097,23	34 968,33	128,90

Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės ilgalaikio turto balansinė vertė per 2016 metus padidėjo 133,982 tūkst. Eur, trumpalaikis turtas – 440,43 tūkst. Eur, finansavimo sumos – 619,97 tūkst. Eur, grynojo turto (perviršis) padidėjo 128,9 tūkst. Eur, įsipareigojimai sumažėjo 174,47 tūkst. Eur.

Pastebėjimas. Viešojo sektoriaus subjekto finansavimo sumos privalo būti skirstomos finansavimo šaltinius. Medeikių pagrindinės mokyklos ir Legailių globos namų turto apskaitos žiniaraščiuose turtas ir jo nusidėvėjimas nevedamas pagal šaltinius, todėl negalime patvirtinti, kad 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitose pateikti duomenys apie finansavimo sumas yra teisingi, o konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo finansavimo sumų likučių tikrąją būklę.

Audito metu patikrinti ar Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių suminiai duomenys atitinka konsoliduotos finansinės būklės ataskaitos pagrindinių turto straipsnių duomenis, kurie pateikti 7 lentelėje.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-24 įsakymu Nr. 1K-478 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 2-ojo standarto patvirtinimo“, 5 p.

7 lentelė

Straipsniai	Konsoliduotos FBA duomenys (tūkst. Eur.)	Viešojo sektoriaus subjektų suminiai duomenys FBA (tūkst. Eur)	Skirtumas (tūkst. Eur)
Nematerialusis turtas	28,96	28,96	
Programinė įranga ir jos licencijos	23,21	23,21	
Kitas nematerialusis turtas	5,75	5,75	
Nebaigti projektai ir išankstiniai mokėjimai	0	0,00	
Prestižas	0	0,00	
Ilgalaikis materialusis turtas	60943,82	60943,83	
Žemė	157,78	157,78	
Pastatai	14746,84	14746,84	
Infrastruktūros ir kiti statiniai	29689,07	29689,07	
Nekilnojamosios kultūros vertybės	4637,66	4637,66	
Mašinos ir įrenginiai	924,06	911,99	12,07
Transporto priemonės	419,69	419,69	
Kilnojamosios kultūros vertybės	604,12	604,12	
Baldai ir biuro įranga	406,16	397,02	9,14
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	583,25	604,46	-21,21
Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai.	8775,19	8775,19	
Ilgalaikis finansinis turtas	7763,26	7883,11	
Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius	7763,26	7883,11	-119,85 Dalininkų kapitalas į sveikatos priežiūros įstaigas VSS – išsieliminuoja, neatitikimo nenustatyta
Biologinis turtas	116,4	116,40	
Trumpalaikis turtas	4756,31	6489,013	
Atsargos	455,64	452,28	3,36
Išankstiniai apmokėjimai	22,61	22,61	
Per vienerius metus gautinos sumos	2430,86	4166,93	-1736,07 Grupės VSS tarpusavio įsipareigojimai, kurie eliminuojasi, neatitikimų nenustatyta
Trumpalaikės investicijos			
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1847,2	1847,20	

Pastebėjimas. Atlikus viešojo sektoriaus subjektų grupės suminių duomenų palyginimą su pagrindiniais konsoliduotų finansinės būklės ataskaitų pagrindiniais straipsniais, nustatyta, kad ilgalaikio materialaus turto mašinų ir įrenginių, baldų ir biuro įrangos, kito ilgalaikio materialaus turto, atsargų straipsniai nesutampa ir yra nekorektiški: mašinos ir įrenginiai 12,07 tūkst. Eur, baldai ir biuro įranga – 9,14 tūkst. Eur, kitas ilgalaikis materialusis turtas – 21,21 tūkst. Eur, atsargos – 3,36

⁴¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-16 įsakymu Nr. 1K-457 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 3-ojo standarto patvirtinimo“, 5 p.

3.3. Ataskaitų rinkinio duomenų korektiškumo vertinimas

Suvedus duomenis į VSAKIS, Savivaldybės Ataskaitų rinkinio pildytojas, padarė 10 koreguojančius rankinius įrašus, kurie yra užregistruoti „Rankinių įrašų registre“⁴². Kiekvienas įrašas pagrįstas konsolidavimo įrašo pažyma.

Audito metu buvo analizuojami VSAKIS programos paruošti dokumentai: tarpusavio suderinimo pažymos (K-TSP-B-KK), konsolidavimo įrašų registras (K-PKA-D-KK), konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita (K-KBA-B-KK-M), bendra konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaita (K-KKK-A-KKA), tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime (K-KSP-K-KK-M).

Ataskaitų rinkinio rengimo procese skirtumų dėl subjektų finansinių ataskaitų duomenų įvedimo į VSAKIS nepastebėta. Ataskaitų rinkinio duomenys yra korektiški.

4. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

4.1. Dėl kelių apskaitos

Savivaldybės keliai ir gatvės yra registruojami Ilgalaikio materialaus Infrastruktūros ir kitų statinių turto grupėje. Šios grupės likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 29689,1 tūkst. Eur, iš jų vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje už 2644,3 tūkst. Eur.

Apie nustatytus neatitikimus vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitoje pateikėme 2015 m. Biržų rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito ataskaitoje⁴³.

Biržų rajono savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius, vadovaudamasis Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁴⁴, kuris parengtas atsižvelgiant į Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, patvirtintą Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T-68 „Dėl Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašo patvirtinimo“, ir į Biržų rajono savivaldybės inventorizacijos komisijos 2017 m. vasario 28 d. išvadą dėl atliktos inventorizacijos, 2017 m. įtraukė į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių), įtraukiamų į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą ir įkainojamų jų nekilnojamojo turto objekto kadastrinių matavimų bylose nurodyta vidutine rinkos verte (bendra vertė – 113,5 tūkst. Eur), bei „Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių), įtraukiamų į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą ir įkainojamų simboline 1 euro verte (26 gatvės).

Pastebėjimas. Į Savivaldybės administracijos balansą įtrauktos Respublikos ir Saločių gatvės, kurios priskirtos valstybiniams keliams ir nuosavybės teise nepriklauso Savivaldybei.

Pagal Lietuvos Respublikos Kelių įstatymo 2 str. 13 d., kelio statinys – kelio elementas, turintis laikančiąsias konstrukcijas (**tiltas**, viadukas, estakada, tunelis, pralaida, triukšmo užtvara, atraminė sienelė, rėminė ar gembinė konstrukcija, pylimas ir kt.). Savivaldybės administracijos balanse užregistruotas Tiltas Respublikos g. per Agluoną, inv. Nr. 01302030, likutinė suma 6,6

⁴² Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1K-152 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“ 68 p.

⁴³ 2016 m. liepos 15 d. Biržų rajono savivaldybės 2015 m. biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito ataskaitos Nr. K14-4 2.4.1 p.

⁴⁴ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. gegužės 15 d. įsakymas Nr. A-463 „Dėl Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių) įtraukimo į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą“.

tūkst. Eur, Tiltas Respublikos g. per Apaščią, inv. Nr. 01302032, likutinė suma 11,6 tūkst. Eur. Atsižvelgiant į tai, kad Respublikos g., į kurią įeina ir joje esantys tiltai, priklauso valstybinės reikšmės automobilių keliams⁴⁵. Valstybinės reikšmės keliai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. *Juos turto patikėjimo teise įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka valdo, naudoja ir jais disponuoja Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės ar jos įgaliota Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos*⁴⁶. Valstybinės reikšmės kelias ar jo ruožas Susisiekimo ministerijos teikimu išbraukiamas iš valstybinės reikšmės kelių sąrašo, kai nutiesiamas naujas valstybinės reikšmės kelias arba miestų ar kitų gyvenamųjų vietovių aplinkkelis, pasikeičia kelio socialinė ekonominė reikšmė ir (ar) kelyje sumažėja transporto priemonių eismo intensyvumas, rekonstrukcijos metu kelių ruožai ištiesinami ir (ar) nutiesiamas to paties pavadinimo kelio ruožas naujoje vietoje. Gavus atitinkamos savivaldybės tarybos sutikimą, tokie keliai teisės aktų nustatyta tvarka perduodami savivaldybių nuosavybėn su visais jiems priklausančiais statiniais ir techninėmis eismo reguliavimo priemonėmis ir įrašomi į vietinės reikšmės kelių sąrašą. Savivaldybės tarybos sutikimu vietinės reikšmės kelias ar (ir) kelio ruožas išbraukiamas iš vietinės reikšmės kelių sąrašo, kai pasikeičia to kelio socialinė ekonominė reikšmė ir kelyje padidėja transporto priemonių eismo intensyvumas ir (ar) jis rekonstruojamas į valstybinės reikšmės kelią ir suderinus su Susisiekimo ministerija ir Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos teisės aktų nustatyta tvarka perduodamas su visais jam priklausančiais statiniais ir techninėmis eismo reguliavimo priemonėmis valstybės nuosavybėn bei patikėjimo teise valdyti, naudotis ir juo disponuoti šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems juridiniams asmenims ir įrašomas į valstybinės reikšmės kelių sąrašą⁴⁷.

Pagal Kelių priežiūros tvarkos aprašą⁴⁸, gyvenamosiose vietovėse ir kaimo gyvenamosiose vietovėse gatvių, kurios yra valstybinės reikšmės kelių tąsa, važiuojamąją dalį (kur nėra šaligatvių – kelkraščius ir kelio griovius), pėsčiųjų ir (ar) dviračių takus, **tiltus**, viadukus ir estakadas, technines eismo reguliavimo priemones prižiūri ir jų vertę apskaito, žiemą nuo važiuojamosios dalies sniegą valo ir, jeigu slidu, ją barsto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės.

Pastebėjimas. Respublikos gatvės tiltai per Apaščią ir Agluoną kaip ir pati gatvė įtraukti į Savivaldybės administracijos balansą, nors ši gatvė su kelio statiniais (tiltais) priklauso Valstybinės reikšmės keliams ir išimtinė nuosavybės teise priklauso Valstybei, todėl Savivaldybė negali patirti išlaidų šių statinių priežiūrai ar rekonstrukcijai atlikti.

Biržų rajono tarybos 2009 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-114 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo schemos patvirtinimo“ patvirtinta Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo schema (specialusis planas). Specialiojo plano aiškinamojo rašto lentelėse pateikti duomenys apie Biržų rajono savivaldybės viešuosius kelius.

Pastebėjimas. Savivaldybės tarybos patvirtintu sprendimu Viešųjų kelių schemos sąrašas nesutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis. Taip pat nėra patvirtinto Vabalninko miesto gatvių sąrašo, o šios gatvės į buhalterinę apskaitą neįtrauktos.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimas Nr. 757 „Dėl valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Kelių įstatymo 4 str. 2 d.

⁴⁷ Ten pat 4 str. 4 d.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 155 „Dėl kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 3.2.1 papunktis.

Dėl aukščiau išvardintų pastebėjimų, negalime patvirtinti vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje, likučio teisingumo.

4.2. Dėl nebaigtos statybos

2016 m. atliekant audito procedūras Savivaldybės administracijos ilgalaikio turto apskaitos srityje įsitikinta, nebaigtos statybos sąskaitoje yra likę objektų, apskaitomų nuo 2001 m. (pvz. Dunojėlio Nr. 3 Papilio sen., inv. Nr. 01902422, vertė 2027,34 Eur), šiam turtui neskaičiuotas nuvertėjimas. 2016 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. A-811 „Dėl 2016 m. inventorizacijos komisijos sudarymo“ sudaryta 2016 metų inventorizacijos komisija, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, trumpalaikio turto, atsargų, nebaigtos statybos darbų, vertybinių popierių, mokėtinų ir gautinų skolų, įsipareigojimų metinei inventorizacijai atlikti. Tačiau komisija jokių pasiūlymų ir išvadų dėl nebaigtos statybos darbų nepateikė.

Pastebėjimas. Savivaldybės administracijoje nėra nustatytos tvarkos ir nėra užtikrinama kontrolė, kad pasibaigus projektams, būtų laiku perkeliamas turtas iš nebaigtos statybos į atitinkamą turto grupę.

Tokiu atveju nėra skaičiuojamas turto nusidėvėjimas po esminio turto pagerinimo ar turto sukūrimo (pvz. Vilniaus g. apšvietimo rekonstrukcija, inv. Nr. 01900059, vertė – 61,4 tūkst. Eur, Respublikos g. apšvietimo tinklų rekonstrukcija, inv. Nr. 01900065, vertė – 102,7 tūkst. Eur, Kudirkos g. apšvietimo tinklų rekonstrukcija, inv. Nr. 01900066, vertė – 98,6 tūkst. Eur., Pilies arsenalo kūrimo darbai, inv. Nr. 01902458, vertė – 1656,8 tūkst. Eur).

Pavyzdys. 2015 m. sausio 21 d. Statybos užbaigimo aktu Nr. SUA-50-150121-00006 pabaigta Pilies arsenalo statyba. Turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos, taip pat nėra surašyti Pilies arsenalo Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktai Biržų krašto muziejui „Sėla“, nors turtas jau naudojamas veikloje ir muziejus iš veiklos gauna pajamas.

Senamiesčio a. rekonstrukcijos prie Nepriklausomybės paminklo (inv. Nr. 01900057, vertė – 556,7 tūkst. Eur) nėra sutvarkyta užbaigtų statybos atlikimo darbų dokumentacija. Turtas tvarkytas nesivadovaujant Viešojo sektoriaus 12 standarto reikalavimais, todėl nėra galimybės įsitikinti, kad Savivaldybės administracijos ilgalaikio turto ataskaitoje pateikta nebaigtos statybos vertė (8723,0 tūkst. Eur) ir finansavimo sumų likutis (8723,0 tūkst. Eur) yra teisingi.

Pastebėjimas: Savivaldybės administracija tvarkydama ilgalaikio turto apskaitą nesivadovauja 12-ojo „Ilgalaikis materialusis turtas“, bei 22-ojo „Turto nuvertėjimas“ viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS)⁴⁹ nuostatoms.

4.3. Dėl biologinio turto

Pagal finansinės būklės ataskaitą 2016 m. gruodžio 31 d. Biržų rajono savivaldybės biologinio turto vertė – 116,4 tūkst. Eur. Per 2016 m. nebuvo atliekamos jokios ūkinės operacijos, susijusios su biologinio turto apyvartų judėjimu.

2015 m. Biržų rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito ataskaitoje⁵⁰, Kontrolės ir audito tarnyba pateikė pastabėjimus ir rekomendacijas dėl biologinio turto valdymo ir apskaitos:

1. Suderinti ir patikslinti Biržų miesto ir rajono parkų ir skverų sąrašus.
2. Parkų ir skverų želdinių apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, 2008-07-04 įsakymas Nr. 1K-229 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);

⁵⁰ 2016 m. liepos 15 d. Biržų rajono savivaldybės 2015 m. biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito ataskaita Nr. K14-4.

Savivaldybės administracija nurodė rekomendacijų įgyvendinimo terminą 2025 m. gruodžio 31 d.

Dalis Savivaldybėje parkų ir skverų želdinių neįteisinti, buhalterinėje apskaitoje neapskaityti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų⁵¹. Remdamiesi 2015 m. nustatytais ir neištaisytomis neatitiktimis, negalime patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos B. dalies „Biologinio turto“ likučio teisingumo.

4.4. Dėl melioracijos įrenginių apskaitos

Melioracijos įrenginių 2016 m. gruodžio 31 d. balansinė vertė 20770,2 tūkst. Eur. Dalis melioracijos įrenginių apskaitomi suminėse balansinėse sąskaitose (8 lentelė).

8 lentelė

Pavadinimas Inventorinis Nr.	Kiekis	Pradinė įsigijimo suma	Turto vertės suma	Nuvertėjimo suma	Nusidėvėjimas nuo ekspl. pradžios	Likutinė suma
1203101						
Melioracijos statiniai (VT)						
01302253	1,0000	26 700 445,44	26 700 445,44	0,00	19 991 025,40	6 709 420,04
Melioracijos statiniai (ST)						
01302254	1,0000	27 675 450,65	27 675 450,65	0,00	16 813 471,89	10 861 978,76
Iš viso pagal: 1203101		54 375 896,09	54 375 896,09	0,00	36 804 497,29	17 571 398,80
1203201						
Melioracijos statiniai (VT)						
01302255	1,0000	878 515,13	878 515,13	0,00	441 461,65	437 053,48
Iš viso pagal: 1203201		878 515,13	878 515,13	0,00	441 461,65	437 053,48
Iš viso:		55 254 411,22	55 254 411,22	0,00	37 245 958,94	18 008 452,28

Pagal Lietuvos Respublikos Melioracijos įstatymo 9 straipsnį, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos tvarką nustato Žemės ūkio ministerija. Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklėse⁵² nurodyta, kad melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaita tvarkoma pagal kadastrines vietas. Taigi melioracijos statinių buhalterinė apskaita susijusi ir su melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių nuostatų taikymu. Savivaldybės administracija jau 2014 m. gruodžio 22 d. yra gavusi Žemės ūkio ministerijos raštą⁵³, kuriame rekomenduojama per 2015 m. sausio-vasario mėn. atskirti melioracijos statinių vienetų.

Pastebėjimas. Nustatyta, kad melioracijos įrenginių apskaita tvarkoma ne pagal atskirus turto vienetų: nusidėvėjimas skaičiuojamas ne turto vienetams, o turto grupėms: nevertinamas ir neskaičiuojamas turto vienetų nuvertėjimas, kaip nustatyta 12-ojo VSAFAS ir 22-ojo VSAFAS. Netvarkant melioracijos įrenginių pagal VSAFAS, šio turto apskaita nėra tiksli, nerodo tikros turto būklės ir nesudaro galimybes tinkamai kontroliuoti šį turtą.

Dėl šios priežasties nėra galimybes įsitikinti, ar savivaldybės melioracijos įrenginių 20770,2 tūkst. Eur likutis (likutine verte) ir finansavimo sumų likutis 20770,2 tūkst. Eur buvęs 2016 m. gruodžio 31 d. yra teisingas.

⁵¹ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 10 straipsnis.

⁵² Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. 3D-243 „Dėl melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁵³ LR Žemės ūkio ministerijos 2014 m. gruodžio 22 d. raštas Nr. 2D-5801(12.6) „Dėl melioracijos statinių apskaitos“.

4.5. Dėl Savivaldybės darbuotojų skaičiaus ir darbo užmokesčio

Viešojo sektoriaus subjektų grupėje 2016 m. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenimis, vidutinis darbuotojų skaičius išaugo 23: 2016 m. buvo 1951, 2015 m. – 1928 darbuotojai.

2015 m. buvo nuspręsta keisti ir tobulinti Savivaldybės administracijos organizacinę struktūrą. Priimtas Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimas⁵⁴, kuriuo patvirtintas didžiausias leistinas Biržų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičius – 220. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimu⁵⁵ buvo patvirtinta Biržų rajono savivaldybės administracijos struktūra, patvirtinti Administracijos struktūriniai padaliniai ir Administracijos filialai – seniūnijos. Sprendimas įsigaliojo 2016 m. kovo 1 d. Pagal Biržų rajono savivaldybės administracijos pareigybių sąrašą⁵⁶, kuris įsigaliojo nuo 2016 m. kovo 1 d., Savivaldybės administracijoje patvirtinta 195,55 pareigybių, po 2016 m. sausio 1 d. patikslinimo – 197,05 pareigybių.

Audito metu Savivaldybės administracijos struktūros ir pertvarkos pokyčių vertinome tik ekonomiškumo požiūriu.

Atkreipiame dėmesį, kad Vidaus reikalų ministerijai pavesta parengti ir pateikti Vyriausybės 2015 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. 1329 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ pakeitimo projektą, siekiant Vyriausybės nustatytą didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičių nuo 2017 m. sausio 1 d. sumažinti ne mažiau kaip 5 procentais.

Pastebėjimas. Suvedus ir palyginus duomenis (pagal priedamą priedą Nr. 2), pagal Biržų rajono savivaldybės struktūros išrašus, nustatyta, kad Biržų rajono savivaldybės administracijos skyriuose po struktūros pokyčių 2016 m. gruodžio 31 d. yra aštuoniais užimtais etatais daugiau lyginant su 2016 m. sausio 1 d. duomenimis. Biržų rajono savivaldybės administracijos darbuotojų darbo užmokesčiui per 2015 m. išleista 1247,9 tūkst. Eur., ir soc. draudimo įmokoms 377,2 tūkst. Eur. Per 2016 m. išleista darbo užmokesčiui 1326,6 tūkst. Eur., ir soc. draudimo įmokoms 424,2 tūkst. Eur. Nustatyta, kad 2016 m. darbo užmokesčiui ir soc. draudimui išleista 125,7 tūkst. Eur. daugiau nei 2015 m.

4.6. Dėl Savivaldybės administracijos darbuotojų nepanaudotų atostoginių apskaitos

Viešojo sektoriaus subjektas turi pripažinti trumpalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimą už mokamą ne darbo laiką: kaupdamas būsimų išmokų už mokamą ne darbo laiką sąnaudas – kai darbuotojai atliko darbą, suteikiantį teisę į ilgesnį būsimą mokamą ne darbo laiką (pavyzdžiui, kasmetines atostogas, kurios susikaupia už anksčiau išdirbtą darbo laiką)⁵⁷.

⁵⁴ 2015 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimas Nr. T-232 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičius“.

⁵⁵ 2015 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimas Nr. T-212 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos struktūros patvirtinimo“.

⁵⁶ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. A-849 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (pakeitimas 2016 m. sausio 1 d. Nr. A-62).

⁵⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymas Nr. 1K-432 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);

Audito metu buvo patikrinta ar Administracijoje inventorizacija apie nepanaudotų atostogų dienas gruodžio 31 d. atlikta teisingai, ar teisingai apskaičiuotos nepanaudotų atostogų dienos tenkančios darbuotojui. Patikrinus pasirinktinai iš 10 darbuotojų apskaičiuotas nepanaudotų atostogų dienas 2016 m. gruodžio 31 d., nustatyta, kad trims darbuotojams nepanaudotos atostogų dienos apskaičiuotos neteisingai: R. Č. apskaičiuota 69 nepanaudotos atostogų dienos, o turėtų būti 71; J. B. apskaičiuota 20 nepanaudotų atostogų dienų, o turėtų būti 19; V. M. apskaičiuota 20 nepanaudotų atostogų dienos, o turėtų būti 19 dienų. Patikrinus Biržų rajono savivaldybės administracijos darbuotojų apskaičiuotus sukauptų atostogų rezervo duomenis, nustatytas neatitikimas: neapskaičiuotos sukauptų nepanaudotų atostoginių sąnaudų už 67,86 Eur, sukauptų valstybinio socialinio draudimo įmokų sąnaudų nuo atostoginių už 21,02 Eur.

Pagal Biržų rajono savivaldybės sąnaudų apskaitos tvarkos aprašą⁵⁸, sukauptų atostoginių sąnaudos apskaičiuojamos kartą per metus ir kiekvienų metų pabaigoje yra tikslinamos pagal darbuotojų nepanaudotų atostogų dienas, sudarant nepanaudotų atostogų ataskaitą.

Pastebėjimas. Atliekant nepanaudotų kasmetinių atostogų kalendorinių dienų skaičiaus inventorizaciją nebuvo sutikrinti duomenys su nepanaudotų atostogų apskaičiavimo žiniaraščiais, nes jie nebuvo sudaryti, o nepanaudotų atostogų dienų apskaita buhalterinėje programoje nevedama. Inventorizacijos taisyklės⁵⁹ numato, kad remiantis inventorizavimo aprašais, faktiniai inventorizuotų objektų likučiai sutikrinami su buhalterinės apskaitos duomenimis pagal jų būklę inventorizacijos pradžios dieną. Radus likučių trūkumą arba perteklių, sudaromas sutikrinimo žiniaraštis arba sutikrinimo žiniaraščio duomenys gali būti papildomai įrašomi į inventorizavimo aprašą. Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos skyrius sukauptas mokėtinas sumas apskaičiuoja pagal inventorizacijos aprašuose pateiktus duomenis.

Atkreipiame dėmesį, kad Inventorizavimo aprašo duomenys turi būti naudojami duomenų sutikrinimui, o ne duomenų suvedimui į buhalterinę apskaitą.

4.7. Dėl viešųjų pirkimų

Biržų rajono savivaldybės administracija vykdydama viešuosius pirkimus, vadovaujasi supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis parengtomis vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu⁶⁰ (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), ir kitais viešuosius pirkimus (toliau – pirkimai) reglamentuojančiais teisės aktais. Supaprastintos viešųjų pirkimų taisyklės patvirtintos Administracijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-1039. Šios Taisyklės yra paskelbtos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS).

Administracijos patvirtintų supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių 25 punkte nustatyta, kad Perkančioji organizacija privalo įsigyti prekes, paslaugas ar darbus iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, naudojantis elektroniniu katalogu, kuris skelbiamas www.CPO.lt (toliau – elektroninis katalogas), kai elektroniniame kataloge siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius ir perkančioji organizacija negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Pirkimo komisija ar pirkimų organizatorius privalo motyvuoti savo sprendimą neatlikti elektroniniame kataloge siūlomų prekių, paslaugų ar darbų pirkimo ir saugoti tai patvirtinantį dokumentą kartu su kitais pirkimo dokumentais Viešųjų pirkimų įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka. Administracija 2016 m. gegužės 24 d. Nr. VS-733 atliko

⁵⁸ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. A-1033 „Dėl Biržų rajono savivaldybės sąnaudų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimo Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ 58 p.

⁶⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas 1996 m. rugpjūčio 13 d. .Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais).

viešojo pirkimo procedūrą, prekių pirkimo tipas – nuoma ir pasirinktas pasiūlymų vertinimo kriterijus – mažiausios kainos.

2016 m. gegužės 5 d. Biržų rajono savivaldybės administracija ir TEO LT, AB sudarė kompiuterinės įrangos ir reikmenų nuomos sutartį (toliau – Sutartis)⁶¹. Sutarties 3 punkte numatoma, kad turto nuomos terminas – 24 (dvidešimt keturi) mėnesiai, kuris prasideda nuo turto perdavimo nuomininkui Sutartyje numatyta tvarka ir terminais momentu, 6 punkte nurodyta, kad įrangos komplektas perduodamas – priimamas Šalių įgaliotiems atstovams pasirašant perdavimo – priėmimo aktą. *Minėtame akte neatsispindi perduoto nuomai turto vertė.*

Pastebėjimas. Įvertinus sutarties turinį pagal 19-ojo VSAFAS 9.4 punkto nuostatas, kompiuterinė įranga priskiriama finansinei nuomai (lizingui). Pagal finansinės nuomos sutartį išsinuomota kompiuterinė įranga neapskaityta buhalterinės apskaitos registruose, kaip to reikalauja 19-asis ir 17-asis VSAFAS.

Kompiuterinės įrangos kainų palyginimas

9 lentelė

Eil. Nr.	Prekės/paslaugos pavadinimas	Kiekis vnt.	Kaina mėnesiui 1 – am vnt.	Suma mėnesiui	Suma 24 mėnesiams	Prekės vertė (rinkos kaina, Eur)	Suma (rinkos kaina, Eur)	Skirtumas (6-8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Stacionarus kompiuteris	20	31,94	638,88	15333,12	apie 545,0	10900,0	4433,12
2	Nešiojamas kompiuteris (su duomenų perdavimo paslauga)	1	63,78	63,78	1530,72	apie 1325,0	1325,0	205,72

Administracijoje sudarant kompiuterinės nuomos įrangos sutartį pažeistas Lietuvos Respublikos finansų ministro⁶² patvirtintas 19 – asis VSAFAS. VSAFAS 9 punktas numato, kad nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos apsprendžia) bent viena iš šių sąlygų: <...9.4. punktas numato, kad nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės...>.

Pastebėjimas. Viešojo sektoriaus subjekto, šiuo atveju administracijos nuomojamo turto pagrindinių nuomos įmokų dabartinę vertę sudaro 97,3 proc., tikrosios vertės, todėl pagal šią kompiuterinės įrangos ir reikmenų nuomos sutartį susijusių įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų apskaitai turi būti taikomi tokie reikalavimai, kokie taikomi, jei dėl turto būtų sudaryta finansinės nuomos sutartis, t. y. sandoris apskaitoje laikomas finansine nuoma.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 4 dalis draudžia biudžetinėms įstaigoms savo vardu skolintis lėšų, priimti bet kokių skolinių įsipareigojimų.

Savivaldybės skolinimosi taisyklių⁶³ 4.1.2. punkte nurodyta, kad finansinės nuomos (lizingo) sutartis (tarp jų valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis, jeigu jos teisės aktų,

⁶¹ Kompiuterinės įrangos ir reikmenų nuomos sutartis 2016 m. gegužės 5 d. Nr. SRV-116/Nr. 2016/LN-16

⁶² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 1K-176 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 19 – ojo standarto patvirtinimo“

⁶³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. Nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

reglamentuojančių viešojo ir privataus sektorių partnerystę, nustatyta tvarka laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis, ir veiklos nuomos sutartis, kurios pagal finansų ministro patvirtintus Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis).

4.8. Auditų metu nustatytos neatitiktys

Pastebėjimas. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo⁶⁴ 33 straipsnio nuostatomis, viešojo sektoriaus subjekto (toliau – VSS) ataskaitų rinkiniai turi būti skelbiami jo interneto svetainėje. Savivaldybės administracija biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių svetainėje neteikia.

4.8.1. Biržų rajono savivaldybės administracijoje dėl vietinių rinkliavų

- vietinių rinkliavų už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatos, Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklės, Gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietose taisyklės nebeatitinka galiojančių teisės aktų;

- nenustatyta vietinių rinkliavų administravimo funkcija Seniūnijų ir Administracijos skyrių nuostatuose;

- neužtikrinama rinkliavų administravimo kontrolė, nes nepatiksinti seniūnijų ir Administracijos skyrių darbuotojų, kurie vykdo vietinių rinkliavų administravimą, pareigybių aprašymai;

- administracinių paslaugų aprašai neatitinka teisės aktų reikalavimų;

- rinkliavos renkamos pagal senus įkainius;

- nepatvirtintos naujos Biržų mieste konkrečias prekybai skirtų vietų nustatymo ir Renginių organizavimo komisijos.

- ne visi galiojantys leidimai paskelbti Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą sąrašė.

- į Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašą neįtraukta paslauga už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje, šios paslaugos teikimo aprašymas nepatvirtintas ir nepaskelbtas.

- nėra išspręstas klausimas dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje tikslingumo.

4.8.2. Audito rezultatai savivaldybės biudžetinėse įstaigose

Buvo vertinama ar savivaldybės biudžetinės įstaigos tinkamai pasirengė ir atliko 2016 m. viso turto ir įsipareigojimų inventorizacijas, vadovaujantis patvirtintomis Inventorizacijos taisyklėmis ir viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartais (VSAFAS). Audituotų įstaigų peržiūrėti metinės inventorizacijos dokumentai (vadovų įsakymai dėl inventorizacijos atlikimo, inventorizavimo aprašai-sutikrinimo žiniaraščiai, ilgalaikio turto apskaitos kortelės ir sąrašai, skolų suderinimo aktai, inventorizacijos išvados), patikrintas atliktų inventorizacijų įforminimas. Stebėtojo teisėmis dalyvauta atliekant dviejų audituojamų įstaigų metines inventorizacijas. Įsitikinta – faktiškai apžiūrėtas turtas egzistuoja.

Biržų rajono Medeikių pagrindinėje mokykloje

- kai kurios Administracijos panaudos sutartys su Medeikių pagrindine mokykla pasibaigusios;

⁶⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo (2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212) 33 straipsnio 1 dalis.

- pastebėta, kad Mokyklos teritorijoje kai kurie negyvenamieji pastatai yra avarinės būklės, jie nebeatlieka savo paskirties ir yra nebenaudojami;
- biudžeto vykdymo apskaita vykdoma ir ataskaitos rengiamos nesilaikant LR Valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikatoriaus, neapskaitomos visos gautinos sumos;
- finansavimo sumų apskaitą vedama nesilaikant 20-ojo VSAFAS reikalavimų, todėl negalime patvirtinti finansavimo sumų likučių teisingumo;
- veiklos rezultatų ataskaitoje ir finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateikta informacija nėra išsami ir teisinga, neparodanti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatų;
- neteisingai skaičiuotas nusidėvėjimas, neišregistruotas nurašytas turtas iš Nekilnojamojo turto registro, o pagal paramos sutartis gautas turtas neužregistruotas apskaitoje;
- biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų, ministrų valdymo sričių įstaigoms, vykdančioms atitinkamo asignavimų valdytojo programas, pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už atsiskaitymus su darbuotojais, mokesčių administravimo įstaigomis, visų rūšių energijos ir kitų darbų, paslaugų bei prekių tiekėjais, išskyrus atvejus, kai laiku neapmokamos mokėjimo paraiškos, tačiau Mokykloje įsiskolinimas iš moksleivio krepšelio lėšų auga;
- į inventORIZACIJOS aprašus neįtrauktas pagal savivaldybės turto perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktą perduotas turtas. InventORIZACIJOS aprašuose turtą priskirti neteisingoms turto grupėms, neinventorizuojamos gautinos sumos;
- nustatytos darbuotojų koeficientų neatitiktys, nepakankamas personalo valdymo efektyvumas;
- buhalterinė apskaita ir darbo užmokestis nevedami buhalterinės apskaitos sistemoje;
- mokyklos viešųjų pirkimai atliekami nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų.

Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centre

- nustatyta, kad apskaitos duomenys nesutampa su finansinių ataskaitų duomenimis;
- rengiant finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą, neatskleista informacija pagal Viešojo sektoriaus ir finansinės atskaitomybės standartus ir kita reikšminga informacija;
- Valstybinėje įmonėje registru centre neužregistruotas nekilnojamas turtas, esantis Biržuose, Jaunimo g. 2 ir Malūno g. 9;
- atliekant metinę inventORIZACIJĄ netinkamai sudaryti inventORIZAVIMO aprašai, kurie neatitinka InventORIZACIJOS taisyklių bei Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų reikalavimus;
- Centre vis dar vykdomos kasos operacijos bei grynųjų pinigų atsiskaitymai už suteiktas įstaigoje paslaugas;
- darbo užmokestį skaičiuojamas ir apmokamas nesilaikant teisės aktų nustatyta tvarkos, nustatyti neatitikimai apskaičiuojant ir išmokant darbuotojams darbo užmokestį;
- Centro apskaitos politika neatitinka galiojančių teisės aktų nuostatų, nėra kai kurių privalomų apskaitą organizuojančių apskaitos tvarkų aprašų;
- sutartys su prekių ir paslaugų tiekėjais neatitinka Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų, pirkimai vykdomi nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatymo ir įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių reikalavimų.

Biržų rajono Kirdonių daugiafunkciame centre

- rengiant finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą, neatskleista informacija pagal Viešojo sektoriaus ir finansinės atskaitomybės standartus ir kita reikšminga informacija;

- neužtikrinama, kad atliekant metinę inventurizaciją būtų tinkamai sudaryti inventurizavimo aprašai, pagal Inventurizacijos taisykles bei Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų reikalavimus;

- nepatvirtinti ir nesuderinti su Biržų rajono savivaldybės administracija nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, netinkamai skaičiuojamas ilgalaikio turto nusidėvėjimas;

- neužtikrinama, kad darbuotojų darbo laikas, nustatytas darbo grafikuose, atitiktų dirbtą darbo laiką apskaitos žiniaraščiuose. Nustatyti neatitikimai skaičiuojant ir apmokant darbuotojams darbo užmokestį;

- nekontroliuojamas įsiskolinimo iš moksleivio krepšelio lėšų;

- centras neturi strateginio ir metinio veiklos plano;

- įstaiga neturi interneto svetainės, informacija apie įstaigos veiklą neskelbiama;

- nėra patvirtintos Apskaitos politikos, kuri atitiktų galiojančių teisės aktų nuostatas, bei apskaitos tvarkos aprašų;

- nepatikslingas įstaigos sąskaitų planas, ūkinės operacijos registruojamos pagal sąskaitų planą neatitinkančias sąskaitas;

- sutartys su prekių ir paslaugų tiekėjais neatitinka Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų, pirkimai vykdomi nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatymo ir įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių reikalavimų.

Biržų turizmo informacijos centre

- ūkinis inventorių registruojamas ir apskaitomas nesilaikant teisės aktų nustatytos tvarkos;

- ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimas neatitinka patvirtintų normatyvų, nesutvarkyti negyvenamųjų pastatų inventoriai numeriai;

- interneto svetainė neužregistruota buhalterinėje apskaitoje;

- pajamos už suteiktas paslaugas registruojamos nesilaikant direktoriaus nustatytos Pajamų tvarkos;

- nesutvarkytos darbo sutartys, neperžiūrėtas pareigybių sąrašas;

- Apskaitos politika neatitinka galiojančių teisės aktų nuostatų;

- neperžiūrėtos senos sutartys su prekių ir paslaugų tiekėjais pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, nesudaryta sutartis su elektros energijos tiekėju.

Biržų rajono Legailių globos namuose

- netinkamai vedami darbo laiko apskaitos žiniaraščiai;

- neperžiūrėtos ir nesutvarkytos darbo sutartys;

- nustatyti neatitikimai viešųjų pirkimų srityje, silpna vidaus viešųjų pirkimų kontrolė;

- organizuoti įstaigos darbuotojui, atsakingam už viešųjų pirkimų vykdymą, mokymus,

- ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai neregistruojami Buhalterinės apskaitos įstatymo ir VSAFAS nustatyta tvarka; laiku nepateikiami tarpiniai bei metinius finansinių ataskaitų rinkiniai, jie neviešinami;

- metinė inventurizacija atliekama nesilaikant Inventurizacijos taisyklių nuostatų bei VSAFAS reikalavimų;

- buhalterinė apskaita nevedama „Labbis“ buhalterinės apskaitos sistemoje;

- neparengtas Biologinio turto apskaitos tvarkos aprašas, jo apskaita neatitinka VSAFAS reikalavimų;

- nepatikslingas įstaigos sąskaitų planas, ūkinės operacijos neregistruojamos pagal sąskaitų planą patvirtintas sąskaitas;

- ilgalaikio turto apskaita neatitinka teisės aktų nustatytų reikalavimų: veikloje naudojamas turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos; nesutvarkyta patikėjimo teise valdomo turto ir įsigyto turto

teisinė registracija; nesudarytas Globos namuose naudojamų asmeninių daiktų sąrašas; netinkamai užregistruotas ilgalaikis ir trumpalaikis turtas; neišspręstas klausimas dėl veikloje nebenaudojamo ir nereikalingo turto;

- darbuotojų etatai neatitinka patvirtinto Globos namų etatų sąrašo;
- nesprenžiamas klausimas dėl įsiskolinimo išieškojimo ir beviltiškų skolų;
- darbuotojų viršvalandinis darbas viršija teisės aktų nustatytas valandas. Skaičiuojamas ir apmokamas darbo užmokestis neatitinka teisės aktų nustatyta tvarkos;
- netinkamas Globos namų teikiamų maitinimo paslaugų reglamentavimas.

Dalis Legailių globos namų rekomendacijų įgyvendinta iki 2016 m. gruodžio 31 d. Informaciją apie rekomendacijų įgyvendinimo eigą Biržų rajono Legailių globos namai su pateisinamaisiais dokumentais Kontrolės ir audito tarnybai pateikė raštais⁶⁵.

Audituose įstaigose vadovai netaikė kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų veiksmingą įstaigų veiklą reglamentuojančių tvarkų, taisyklių administravimą, darbo laiko apskaitos, bei viešųjų pirkimų organizavimo kontrolę. Apie nustatytus neatitikimus įstaigų vadovai buvo informuoti Kontrolės ir audito tarnybos raštais arba pokalbių metu. Atliekamų auditų metu dalis teiktų pastebėjimų buvo ištaisyti.

Atsižvelgiant į tai, kad rekomendacijos dėl aukščiau nustatytų neatitikimų buvo pateiktos atliekant auditus atitinkamuose subjektuose, šioje audito ataskaitoje rekomendacijų nebeteikiame.

AUDITO METU ĮVYKĘ POKYČIAI

Parengtas Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-463 „Dėl Biržų miesto vietinės reikšmės kelių (gatvių) įtraukimo į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą“ įtraukti į Savivaldybės administracijos balansą Biržų rajono savivaldybės administracijos Biržų miesto vietinės reikšmės keliai (gatvės), įtraukiami į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą ir įkainojami jų nekilnojamojo turto objekto kadastrinių matavimų bylose nurodyta vidutine rinkos verte (bendra vertė – 113,5 tūkst. Eur), bei Biržų miesto vietinės reikšmės keliai (gatvės), įtraukiami į Biržų rajono savivaldybės administracijos balansą ir įkainojami simbole 1 euro verte (26 gatvės).

Dėkojame Savivaldybės administracijos darbuotojams, Savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovams ir buhalteriams už geranorišką bendradarbiavimą Kontrolės ir audito tarnybai atliekant Savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo auditą.

⁶⁵ Biržų rajono Legailių globos namų 2017-01-09 raštas Nr. 7-08 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“ ir 2017-06-30 raštas Nr. 7-92 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“.

REKOMENDACIJOS

1. Registruoti apskaitos registruose nuomos mokesčio už valstybinę žemę beviltiškas sumas bei nuvertėjimą pagal VSAFAS reikalavimus (13 psl.).
2. Valdyti Savivaldybės skolą, taip kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatos (16 psl.).
3. Suderinti Savivaldybėje ūkio subjektų apskaitos politikas ir sąskaitų planus su kontroliuojančiuoju subjektu kaip nustato Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės (18 psl.).
4. Užtikrinti, kad konsoliduotų Finansinės būklės ataskaitoje pateikta informacija būtų išsami, korektiška ir teisingai rodytų viešojo sektoriaus subjekto turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną kaip reikalauja 2-ojo VSAFAS nuostatos (20 psl.).
5. Į Savivaldybės administracijos balansą įtraukti tik Savivaldybei priklausančią turtą (21-22 psl.).
6. Užtikrinti, kad pagal 22-ojo „Turto nuvertėjimas“ VSAFAS nuostatas, užsitęsusiems statybos darbams būtų skaičiuojamas nuvertėjimas. Kontroliuoti, kad ilgalaikis turtas iš nebaigtos statybos būtų iškeltas laiku (23 psl.).
7. Melioracijos įrenginių apskaitą tvarkyti kaip nustatyta 12-ojo VSAFAS ir 22-ojo VSAFAS (24 psl.).
8. Užtikrinti tinkamą personalo valdymo kontrolę bei siekti ekonomiškiau naudoti lėšas, skirtas darbo užmokesčiui ir soc. draudimui (25 psl.).
9. Siekiant užtikrinti teisingas darbo užmokesčio ir soc. draudimo sąnaudas, vesti Administracijos darbuotojų nepanaudotų atostogų buhalterinę apskaitą, apskaitos duomenis sutikrinti su inventorizacijos duomenimis (26 psl.).
10. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 33 straipsnio nuostatomis skelbti Savivaldybės administracijos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius (28 psl.).
11. Nutraukti kompiuterinės įrangos ir reikmenų nuomos sutartį, kuri pagal VSAFAS pripažįstama finansinės nuomos (lizingo) sutartimi (27 psl.).

Savivaldybės kontrolierė

Vyriausioji patarėja

Žaneta Eriksonienė

Stasė Čeponienė

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priimti veiksmai / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1.	Registruoti apskaitos registruose nuomos mokesčio už valstybinę žemę beviltiškas sumas bei nuvertėjimą pagal VSAFAS reikalavimus (13 psl.).	Teikti Buhalterinės apskaitos skyriui detalesnę informaciją, reikalingą buhalteriniams įrašams apskaitoje atlikti (Strateginio planavimo ir turto valdymo skyrius).	Nuolat ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.
2.	Valdyti Savivaldybės skolą, taip kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatos (16 psl.).	Stebėti ir analizuoti savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimų susidarymą. Biudžetinės įstaigos yra numatę ir vykdo lėšų taupymo ir išlaidų mažinimo priemones, skirtas lėšas stengiasi naudoti kuo racionaliau ir efektyviau. Jeigu savivaldybės biudžetas bus vykdomas sėkmingai, gautos viršplaninės pajamos bus skiriamos pirmiausia įsiskolinimams dengti.	Nuolat.
3.	Suderinti Savivaldybėje ūkio subjektų apskaitos politikas ir sąskaitų planus su kontroliuojančiuoju subjektu kaip nustato Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės (19 psl.).	Savivaldybės ūkio subjektams bus išsiųsti pranešimai dėl apskaitos politikos ir sąskaitų planų derinimo kaip tai nustato Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės. Savivaldybės ūkio subjektai naudoja vieningą sąskaitų planą apskaitos sistemoje LABBIS	Iki 2018 m. birželio 30 d.
4.	Užtikrinti, kad konsoliduotų Finansinės būklės ataskaitoje pateikta informacija būtų išsami, korektiška ir teisingai rodytų viešojo sektoriaus subjekto turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną kaip reikalauja 2-ojo VSAFAS nuostatos (18-19 psl.).	Tikrinti viešojo sektoriaus subjektų turto duomenų atitikimą pagal konsoliduotą finansinės būklės ataskaitą	Iki 2018 m. gegužės 31 d.
5.	Į Savivaldybės administracijos balansą įtraukti tik Savivaldybei priklausantį turtą (22 psl.).	Savivaldybės administracijos balanse esantį turtą perduoti	Iki 2018 m. pabaigos.

		teisėtiems savininkams ar valdytojams arba nurašyti	
6.	Užtikrinti, kad pagal 22-ojo „Turto nuvertėjimas“ VSAFAS nuostatas, užsitęsusiems statybos darbams būtų skaičiuojamas nuvertėjimas. Kontroliuoti, kad ilgalaikis turtas iš nebaigtos statybos būtų iškeltas laiku (23 psl.).	Užbaigus objektų statybą informuoti Buhalterinės apskaitos skyrų	Nuolat.
7.	Melioracijos įrenginių apskaitą tvarkyti kaip nustatyta 12-ojo VSAFAS ir 22-ojo VSAFAS (24-25 psl.).	Melioracijos statinių apskaitą tvarko VĮ valstybės žemės fondas ir apskaitos duomenis pateikia Savivaldybės buhalterinės apskaitos skyriui. Žemės ūkio skyrius pateiks Buhalterinės apskaitos skyriui turimus reikalingus duomenis, kuriuos gauna iš VĮ Valstybės žemės fondo.	Iki 2017 m. gruodžio 30 d.
8.	Užtikrinti tinkamą personalo valdymo kontrolę bei siekti ekonomiškiau naudoti lėšas, skirtas darbo užmokesčiui ir soc. draudimui (25 psl.).	Siekiant tinkamo ir ekonomiškesnio lėšų naudojimo, bus peržiūrėtos darbuotojų funkcijos, suderinta su skyrių vedėjais ir seniūnais dėl galimo darbų perskirstymo	Nuolat.
9.	Siekiant užtikrinti teisingas darbo užmokesčio ir soc. draudimo sąnaudas, vesti Administracijos darbuotojų nepanaudotų atostogų buhalterinę apskaitą, apskaitos duomenis sutikrinti su inventorizacijos duomenimis (26 psl.).	Suvesti duomenis į apskaitos sistemą LABBIS	Iki 2017 m. gruodžio 31 d.
10.	Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 33 straipsnio nuostatomis skelbti Savivaldybės administracijos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.	Savivaldybės administracijos biudžeto vykdymo ataskaitos bus įkeliamos į savivaldybės internetinį puslapį pasibaigus ketvirčiui per 30 kalendorinių dienų	2017 m. I ir II ketvirčių Savivaldybės administracijos biudžeto vykdymo ataskaitos bus įkeltos iki rugpjūčio 1 d.
11.	Nutraukti kompiuterinės įrangos ir reikmenų nuomos sutartį, kuri pagal VSAFAS pripažįstama finansinės nuomos (lizingo) sutartimi (27 psl.).	Peržiūrėti kompiuterinės įrangos ir reikmenų nuomos sutartį ir priimti atitinkamus sprendimus	Iki 2017 m. spalio 17 d.

Administracijos struktūros pokytis 2016 m. sausio 1 d. ir 2016 m. gruodžio 31 d.

2016 m. sausio 1 d.					2016 m. gruodžio 31 d.					Pokytis				
Pavadinimas	Patvirtinti etatai	Užimti etatai	Valstybės tarnautojai	Pagal darbo sutartis	Patvirtinti etatai	Užimti etatai	Valstybės tarnautojai	Pagal darbo sutartis	Patvirtinti etatai	Užimti etatai	Valstybės tarnautojai	Pagal darbo sutartis		
Biržų rajono savivaldybės administracija	2	2	2	0	2	2	2	0	0	0	0	0		
Architektūros ir urbanistikos skyrius	5	4	3	1	7	6	6	0	2	2	3	-1		
Archyvvų skyrius	2	2	0	2					-2	-2	0	-2		
Bendrasis skyrius					23	22	6	16	23	22	6	16		
Viešinio ūkio skyrius	10	10	9	1					-10	-10	-9	-1		
Viešinio ūkio poskyris	11	10	0	10					-11	-10	0	-10		
Ekonomikos ir investicijų skyrius	5	5	4	1					-5	-5	-4	-1		
Kancelarijos skyrius	6	6	3	3					-6	-6	-3	-3		
Strateginio planavimo ir turto valdymo					6	6	6		6	6	6	0		
Budžeto skyrius	4	4	4	0	5	4	3	1	1	0	-1	1		
Buhalterinės apskaitos skyrius	12	12	2	10	13	13	4	9	1	1	2	-1		
Centralizuotas vidaus auditas	2	1	1	0	2	1	1	0	0	0	0	0		
Civilinės metrikacijos skyrius	2,2	2,2	1	1,2	2,2	2,2	1	1,2	0	0	0	0		
Kultūros ir sporto skyrius	4	3	3	0					-4	-3	-3	0		
Švietimo skyrius	6	6	6	0					-6	-6	-6	0		
Švietimo kultūros ir sporto skyrius					10	9	9	0	10	9	9	0		
Teisės ir personalo skyrius	4	4	4	0					-4	-4	-4	0		
Teisės skyrius					3	3	3	0	3	3	3	0		
Personalo skyrius					3	3	3	0	3	3	3	0		
Socialinės paramos skyrius	14	13	5	8	13	11	4	7	-1	-2	-1	-1		
Vaikų teisių apsaugos skyrius	4	4	4	0	4	4	4	0	0	0	0	0		

Viešųjų pirkimų skyrius	4	4	4	0	5	5	5	5	0	1	1	1	0
Žemės ūkio skyrius	9	7	5	2	9	7	5	2	0	0	0	0	0
Viešosios įvarkos skyrius					3	3	3	0	3	3	3	3	0
Statybos ir infrastruktūros					7	6	6	0	7	6	6	6	0
Iš viso	106,2	99,2	60	39,2	117,2	107,2	71	36,2	11	8	11	-3	
Administracijos struktūriniai padaliniai													
Biržų miesto seniūnija	11	11	3	8	11	10	2	8	0	-1	-1	0	0
Nem. Radviliškio seniūnija	8,75	8,75	2	6,75	7,75	6,75	2	4,75	-1	-2	0	-2	
Pabiržės seniūnija	7,9	6,4	2	4,4	7,9	6,9	2	4,9	0	0,5	0	0,5	
Pačeriaukštės seniūnija	8,5	7,3	1	6,3	8,5	8,3	2	6,3	0	1	1	0	
Papilio seniūnija	11,4	11,4	2	9,4	10,4	10,4	2	8,4	-1	-1	0	-1	
Parovėjos seniūnija	9,25	9,25	2	7,25	9,75	9,25	2	7,25	0,5	0	0	0	
Širvėnos seniūnija	9,9	9,9	2	7,9	10,9	10,9	2	8,9	1	1	0	1	
Vabalninko seniūnija	14,65	14,25	3	11,25	14,65	12,15	3	9,15	0	-2,1	0	-2,1	
	81,35	78,25	17	61,25	80,85	74,65	17	57,65	-0,5	-3,6	0	-3,6	
Iš viso	187,55	177,45	77	100,45	198,05	181,85	88	93,85	10,5	4,4	11	-6,6	
Išleista DU administracijoje be seniūnijų		1247929				1326558				78629			
Išleista soc. draudimui		377163				424220				47057			
Iš viso		1625092				1750778				125686			